

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Krištofjeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 33

Podružnici:

Maribor, Baravska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. črtov.
zavodu št. 11.812.

Ljubljana, 31. januarja.
Glasilo SLS je hudo razburjeno.
Razburjeno je, ker smo si dovolili re-
sno polvomiti o iskrenosti opozicijske-
ga stališča SLS. Storišmo to po svo-
ji novinarski dolžnosti na podlagi raz-
nih ljudcev. Vmes pa je prišla afera
«Kmetijske družbe», ki je posvetila v
ljubosti klerikalne taktike tako izne-
nada, da se prstov ni dalo več skriti.
Odgovore obnega zboru «Kmetijske
družbe» je politična avinjarja prga
reda. Znano nam je prav dobro,
da se je izkušala najprej med gr. Trif-
kovićem in Korošcem. So bili celo
med radikalni možje, ki se jim je posel
judil. Ta odpor je bilo treba prema-
rati s ponovnimi pritiski.

«Slovenec» danes beleži to odgo-
ditev med velike «uspehe SLS». Pravi,
da mi klerikalci očitamo, da nič ne
dosežemo, zdaj pa da se zovet hudu-
duje, ko je SLS dosegla tolik uspeh.
Je res, mi grahamo SLS, da ljudstvu
ni prinesla prav nič. Ni mu izvojevala
te polke slavljene avtonomije, ni mu
pripeljala domov rekrutov, pač pa je
prinesla kuluk, povzročila davke in
takse. In zdaj nanovo «velik uspeh»:
odgovore obnega zboru «Kmetijske
družbe». To je ubijanje, oskoldanje
kmetijske strokovne organizacije. O
tega negativnega uspeha si niti eden
od volilcev SLS ne bo mogel nabu-
lati ni pike tohaka, pač pa bo moral
tudi najslabše pristati SLS priznati,
da je unopraščenje «Kmetijske druž-
be» škoda za vse kmetovalce brez iz-
jeme in tudi za klerikalce.

Tajno «uklanjanje» SLS z vlado je
brez dvoma nelojalnost proti snovte-
lečni opozicijskega bloka. To je obdu-
leček vseh in mi si ne damo vzeti
pravice, da ne bi klerikalci povedali v
brk, kar jim gre. Partijske drobtinice
nase pobirati z vladne mize, ko se jo
hoče rušiti, in to na škodo naprednja-
stva, to je nečedna poteza, ki vzbuja
najgloblje nezaupanje. To smo gospo-
dri povedali in pri tem ostanemo.

Vse drugo, kar pripoveduje glasilo
SLS o Pribečeviću in njegovem krilu,
ki je proti opozicijskemu bloku, so
razna ugihanja Blok zoper radikale
nuje demokratiški klub in vabi zra-
ven vse stranke, kojih opozicija proti
radikalom je iskrena in se ne prodaja
za drobtinice. Ob snovanju bloka g.
Davidović nikomur ni kril, da JDS je
ta ostane na stališču narodnega in dr-
žavnega edinstva. Se več, povedal je,
da razume pol tem stališčem: En
traj, ena vlada, eno zakonodajno
telcel Vse drugo je odortu in na raz-
pologo, kakor priča tudi Marinkovićev
načrt. JDS ne more nikjer sodelovati,
če bi se ol nje zahtevalo, da žrtvuje
orenje načelo.

Za bloke je potrebno razpoloženje
in kakor se zdaj rado zgovori: potreb-
na je atmosfera. Naši klerikalci so jo
svojiimi ekstraturatni temeljito oku-
bili. Dvoilčnost, ki je že od nekdaj
mak politike SLS, katere je veliko
«urovala» z radikali in se jim obču-
ba za suknjo, ni pozabljena, in ko se
pojavi, ol Markovega protokola
em vsak hip nova fakta v latem smi-
lu, jih pred javnostjo zamolčati ne
umemo.

Kadar se boho razmere spremenile
in bo SLS lojalno sodelovala na stvo-
ritvi atmosfere, tedaj lahko z go-
tostjo pričakuje tudi od nas, da se
zomo držali.

Opozicijski blok je potreben in
ahko državi zelo koristi. Če hočejo
biti klerikalci zanj dosledno in lojal-
ni, prav če pa bodo ol mizo klerika-
lali in v seneli opozicijskega bloka
obhali posebne porcije zase, morejo
biti klerikalci, da jih bomo brez jarda-
na razkrinkali. Le s poštno voljo in
isto taktiko je mogoča ustanovitev
parlamentarne organizacije, ki naj
trajši sedanji režim ter omogoči začo-
ek boljših razmer.

Hud potres v Dalmaciji

Split, 31. januarja, r. Davi je bil v so-
vral Dalmaciji hud potres, ki so ga na-
polj občutili v Šibeniku in Zlarinu. Po-
res je porušil nekaj poslopij. Panika je
bila velika. Človeških žrtve ni. Material-
na škoda pa je precejšnja.

ORTOŽBA RIVSEGA MINISTRA MARKOVIČA.

Beograd, 31. januarja, p. Zemljorad-
niški klub je danes sklenil, da bo vložil
narodni skupščini predlog z obtožnico,
da se izroči sodišču bivši minister prav-
de dr. Laza Marković radi zlorabe urad-
ne oblasti. Delle da se neprisilni ostali
slanski klubi opozicije, da tudi oni pod-
delo obtožnico. Krčno je klub sklenil
predlagati ukinitev več ministrstev, tako
da bi imeli vsega skupaj samo 9 minist-
skih resorov

Pašić in Ninčić v Trstu

SPREJEM NA JUGOSLOVANSKEM KONZULATU.

Trst, 31. januarja, e. Ministrski pred-
sednik Pašić in minister zunanjih stvari
sta s svojim spremstvom prispela v Trst
danes zjutraj ob 8.50. Spremljala sta ju
general Bodrero, ki potuje z njima do
Beograda in opravnih poslov Summonte.
Jugoslovenske goste so pričakovali na
postaji župan Pitacco, prefekt Crispo
Moncada, oboje jugoslovenskega kon-
sulata s konzulom Rašićem na čelu ter
večje število tržaških Jugoslovancev. Po
sprejemu so se gostje v avtomobilih
odpeljali v pravoslavno cerkev, odkoder
so krenili na jugoslovenski konzulat na
trgu Venezia, kjer je bil zanje prirejen
zajtrk. Damam so bili podarjeni krasni
cvetlični šopki. V vaezstranskem prija-
teljskem razgovoru so ostali tu vse do
vlaka.

Sprejema na konzulatu so se udeležili
tudi predstavniki primorskih Jugoslovo-
nov, gg. dr. Wilfan, dr. Slavik in dr.
Cok, katere sta gg. Pašić in Ninčić po-
znejše še posebej sprejela. Predstavniki
primorskih Jugoslovancev so jima čestili
na sklenitvi sporazuma med Italijo
in Jugoslavijo ter se jima zahvalili na

pridobitvi, ki jo ima ob tej priliki za-
beležiti naš narod v Primorju, namreč
na doseženi izmenjavi v Jugoslaviji se
nahajajočih, vse doslej neizmenjanih
kronskih vlog primorskega zadrudištva.
Predstavniki primorskih Jugoslovancev so
obnem jasno in odločno izrazili svoje
občudovanje, da se za primorske Jugo-
slovane ni doseglo več.

Ob slovesu na postaji je bilo poleg za-
stopnikov civilnih in vojskih oblasti
zbranega veliko število občinstva obeh
narodnosti. Točno ob 11. uri je vlak od-
peljal proti Postojni. Gospa Pašičeva
ostane še nekaj časa v Trstu pri svojem
bratu, g. Dukoviću.

V Postojni so se končno še tamošnji
predstavniki oblasti in zastopniki po-
stojskega meščanstva poslovili od ju-
goslovenskih ministrov in vlak je ob red-
nem času krenil na jugoslovenska tla.

Iz Postojne sta gg. Pašić in Ninčić po-
slala ministrskemu predsedniku Mussoli-
riju brzojavko, v kateri se mu zahvalju-
jeta in voščita najlepši prosepah njegove-
mu delu in Italiji.

Trst svobodna luka za Jugoslavijo?

TRGOVINSKA POGODBA Z ITALIJO DO SKLENJENA SE V FEBRU-
ARJU — IZJAVE MINISTRA NINČIČA.

Rim, 31. januarja, l. Minister nardo-
nega gospodarstva Cordino je predložil
za časa Pašičevega in Ninčićevega bi-
vanja v Rimu načrt trgovinske pogodbe
med Italijo in Jugoslavijo, ki so ga mi-
nistrski detajlno proučili. Dosežen je bil
v načelu popola sporazum. Pričakuje
se, da bo tudi s tehnične strani pogodba
gotova v toku tega meseca.

Veliko pozornost vzbuja izjava ministra
Ninčića, ki je pred odhodom omenil, da se
bo v trgovinski pogodbi morda našel
aranzman, da postane Trst svobodna luka
za Jugoslavijo na način, kakor jo na raz-
pologo Češkoslovaški, to pa s posebnim
ozirom na Slovenijo, ki bolj teži v Trst
nege na Reko.

Novi koraki uradništva

V SEJI GLAVNEGA SAVEZA JE ZMAGALA UMERJENA STRUJA. —
AKCIJA URADNIŠTVA S FAKULTETSKO NAOBRABO. — UČITELJ
STVO PROTI REDUKCIJI ROČNIH DEL V SLOVENIJI.

Beograd, 31. januarja, p. Nocoj se je
vršila plenarna seja uprave glavnega od-
bora Saveza državnih uradnikov in na-
meščencev. Najprej se je razpravljalo o
dokladah upokojencem. Ugotovilo se je,
da se nahajajo upokojenci v nad vse kri-
tičnem položaju. Najna pomoč je neiz-
ogibna. Razvila se je živahna debata o
načinu in pokazala se je popolna soli-
darnost aktivnega uradništva s upoko-
jenci. Stavljeni so bili jako radikalni
predlogi. Dolga razprava se je razvila
o vprašanju predumov. Odbor odločno
zahteva, da se uradnikom čimprej izpla-
čajo dohodki, ki jim pritožijo po zakonu
in na podlagi proračunskih dvanajstin
za mesec oktober, november in decem-
ber prejšnjega leta. Odbor je izrazil boja-
zen, da vlada, ko je zvišala plače čast-
nikom, hkrati ne zmanjša doklad državn-
nim nameščencem. Vladalo je silno raz-
burjeno razpoloženje. Član gl. odbora
Gjurčević je priporočal umirjen boj v eta-
pah proti vladi, ker meni, da je to ved-
no bolje kot posluševati se ekstremnih
sredstev. V tem smislu je predlagal po-
seben memorandum, v katerem naj od-
bor zahteva, naj se uradnikom takoj iz-
plača 250 milijonov, a upokojencem 150
milijonov Din, za katere ima vlada krit-
je že dovoljeno. Odbor je ta predlog

sprejel in naročil Gjuričeviću, naj ta me-
morandum sestavi. Sklep odbora pred-
stavlja zmago umerjene struje. Bodoči
sestanek odbora se vrši v nedeljo in bo
Gjurčević tedaj predložil memorandum v
končni stilizaciji, da ga odbor odobri in
takoj izroči vladi kot nekaj ultimatum.

Beograd, 31. januarja, p. Nocoj bi se
imela vršiti seja ministrskega komiteja
za uvrščanje državnih nameščencev. So-
ja pa je bila odložena.

Beograd, 31. januarja, p. Zastopniki
Saveza visokošolske izobraženih uradni-
kov inž. Milan Jovanović, dr. Stamenko-
vič in dr. Gregorin so danes posetili
predsednika narodne skupščine, načelnika
finančnega odbora in finančnega mi-
nistra in jim podali resolucijo glode pre-
duma in draginskih doklad.

Beograd, 31. januarja, p. Uprava UJU
je poslala kraju in ministru prosvete
Trifunoviću predstavke glede sklepa ko-
misije za razvrstitev nameščencev mi-
niststva prosvete, s katerim se učiteljske
ročnih del na osnovnih šolah v Sloveni-
ji reducirajo. Predsednik združenja g.
Stanković je stavil ministru prosvete na
znanje, da bo vse učiteljsko naše drže-
ve nastopilo proti temu neosnovanemu
sklepu komisije.

Venizelos odloži vlado?

POSILABŠANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA. — UGIHANJE O NA-
SLEDSTVU.

Atene, 31. januarja, h. Zdravniki so na-
svotovali ministrskemu predsedniku Ve-
nizelosu, da vsled slabosti, ki je sledila
srčnemu napadu na seji narodne skupšči-
ne, ostane nekaj dni v postelji. V dobro
poučenih krogih izjavljajo, da je izrazil
Venizelos vsled svojega zdravstvene a-
sanja željo, da bi odložil vodstvo vlad-
nih poslov.

Pariz, 31. januarja, h. Gospa Venize-
los je danes z orientekspresom odpo-
tovala v Atene.

Pariz, 31. januarja, h. «Havas» javlja
iz Atene: Če bi Venizelos odložil provi-
zorično vladno vodstvo, bi prevzel začas-
no vodstvo rumanji minister Russos ali
justični minister Kaphandaris.

Atene, 31. januarja, j. Venizelos hoče
na vsak način zapustiti grško vlado in
se vrniti v Pariz. Pred svojim odhodom
namerava izdati grškemu narodu pro-
klamacijo kot politično oporoko.

Vlada je brzojavno pozvala profesor
Abramija iz Pariza k Venizelosu. Zdrav-
niki so mnenja, da je bolezen posledica
prevelikih naporov. Srce deluje redno.
V zadnjih dneh se je stanje predse-
dnika izboljšalo. Javno mnenje je vsled
boleznj Venizelosa zelo vznemirjeno.

Leninovo nasledstvo

Berlin, 31. januarja, s. «Europa-Press»
javlja iz Moskve: Nerpornizumjenja za-
radi Leninovega naslednika so vedno
večja. Titumvirat Skalin-Zinovjev-Čičerin
skuša obdržati moč v svojih rokah za
vsaako ceno. Zinovjev in Skalin izjavlja-
ta, da sta kot intimna prijatelja Lenina
in prvi vrsti poklicana prevzeti Leninovo
nasledstvo. Vendar pa je Čičerin posebno
v Kavkaziji in južni Ukrajini veliko bolj
popularen.

INVALIDSKI ZAKON.

Beograd, 31. januarja, r. Danes po-
poldne ob 17. do 19. se je vršila v mi-
nistrski sobi narodne skupščine seja mi-
nistrov, na kateri je bila po poročilu mi-
nistra za socialno politiko vzeti v načelen
protres zakonski načrt o Invalidih. Pred-
vsem se je razpravljalo o tem, kateri in-
validi imajo na podlagi zakona pravico
do olajšav in kateri ne. Ministri so za-
konski načrt v načelu sprejeli. Seja se bo
nadaljevala jutri dopoldne.

Razprava o kuluku v skupščini

BURNI INCIDENTI. — VLADA PRIZNVA KRIVICE PRAVILNIKA. —
RADIKALI, NEMCI, TURKI KOT EN MOŽ ZA KULUK.

Beograd, 31. januarja, p. Na današnji
seji narodne skupščine je bil predlog
finančnega ministra o carini za izvoz
borovih železniških pragov izročen fi-
nančnemu odboru. Razdeljeno je bilo
poročilo odbora za proučitev zakonske-
ga pooblaščenja ministru prometa za iz-
dajanje prometnih uredb in pravilnikov.

Nato je pričela debata o interpelaci-
jah demokratskega poslanca Pečiča in
tovarišev ter zemljoradnika Moskovlje-
viča in tovarišev glede kuluka. Poslanec
Moskovljevič je povdarjal, da je pra-
vilnik o kuluku zmešal dva principa:
boljševiško misel o splošni obveznosti
dela in dobro misel zboljšanja cest s
pomočjo ljudstva. Demokrat Svetozar
Gjorgjevič je naglašal, da je radi slabo
izdelanega pravilnika prišlo do tega, da
seljaki po nekaterih krajih delajo na-
mesto 7 dni celo po 30 dni. Argumenti
posl. Gjorgjeviča so prisilili ministra
gradjevin Uzunoviča, da je priznal ne-
dostatk pravilnika in pristal na njegovo
revizijo. Njemu se je pridružil tudi mi-
nister notranjih del Vujičić. Zemljorad-
nik Voja Lazić je označil te izjave za
popolnoma nezadostne ter zahteval, da
se zakon o kuluku v obče ukine. Seja je
bila ob 12. uri prekinjena in nadalje-
vanje odredeno za popoldne ob 16. uri.

Popoldne je najprej govoril poslanec
Pečič (dem.), ki je v daljšem govoru
dokazoval, da je uvedba kuluka protiv-
na i ustavi i zakonom. Minister gradje-
vin bi se zato moral izročiti sodišču.
Odgovarjal je minister Uzunović, ki je
po svoji navadi začel povečevati radi-
kalski sistem in zatrjeval, da je ljudstvo
zadovoljno s kulukom. (Burni protesti).
Poslanec Pečič je takoj nato ugotovil,
da mu minister ni odgovoril na njegove
obtožbe. Poslanec Sreten Vukosavljevič

(dem.), je protestiral, da vlada pozivlje
narod na kuluk pri gradnji ceste Veleš-
Stip, na ta način, da ljudi kratkoma
mobilizira. Ko je zopet odgovarjal mi-
nister Uzunović, je nastal hrup in med
g. Uzunovićem ter posl. Pero Markovi-
čem je prišlo do ostrega prerekanja, ki
je trajalo precej časa. Nato so govorili
poslanec Nemanjić, Divac, Zivković in
Čeda Kokanović ki je v imenu opozicije
stavil predlog, s katerim se vlado ostro
obsoja in zahteva ukinjenje kuluka. —
Radikalec Bjelica je stavil predlog, naj
se pravilnik o kuluku revidira. Minister
Uzunović je njegov predlog sprejel.
Zemljoradniki so zahtevali, naj se iz-
vrši poimensko glasovanje, da se določi
ali je na seji prisotnih 152 poslancev.
Pri pozivki je zastopal predsednika
skupščine, ki se je ta čas mudil v po-
slanskih klubih, podpredsednik Baklić,
ki je pozval nekatere poslance k redu.
Radi tega se je razvila polemika med
posl. Pribečevićem, Lukinčem in Šumen-
kovićem z ene strani in z Ljuho Jovano-
vičem, ki je tedaj dospel v parlament,
z druge strani. Opozicija je naglašala,
da je Jovanović postopal proti zakonu.
Večina je odobrila njegovo postopanje.
Nato se je prešlo na glasovanje. Radi-
kali, Nemci in Turki so sprejeli prehod
na dnevni red ter odklonili predlog na
odpravo kuluka.

Intrige proti opozicijskemu bloku

«OBZOR» V SLUŽBI RADIKALOV? — LORKOVIČ NA DUNAJU. —
STALIŠČE DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 31. januarja, p. Vest, ki
jih radikali že več dni lansirajo o taj-
nih pogajanjih s federalisti in ki so
vsled najnoveše kupčije klerikalcev
radi «Kmetijske družbe» vzbudile v
opozicijskih krogih precej pozori-
nosti, so dobile danes dozdnevno potrdi-
lo valod članka zagrebskega «Ob-
zora», ki skoraž odkrito zagovarja
pakt federalistov z radikali, češ, kate-
ra ponudba bo boljša, tisto bodo Ra-
dić, Korošec in Spaho sprejeli, kajti
tudi aranzman z radikali bi značil pa-
dec današnje vlade in nove izbore!
Danes so prispeli iz Zagreba vesti, da
radićevci «Obzorovo» stališče odkla-
njajo ter ta list obtožujejo, češ, da se
je dal kupiti od radikalov. Dr. Lorko-
vič da ni šel k Radiću z radikalskimi
ponudbami, temveč da se končnove-
ljavno določi taktika HRSS na podla-
gi zagrebskih sklepov. To zatrjuje tu-
di «Pravda», ki poroča z Dunaja, da
Lorković in Radić že dva dni konfe-

rirata, kako postopati, da se zruši ra-
dikalski režim. «Pravda» je informi-
rana, da bo Radić brez dvoma odo-
bril odhod enega dela radićevcev v
Beograd. Kar se tiče sodelovanja ra-
dićevcev z ostalimi opozicijskimi
grupami, meni Radić, da bi bilo to od-
visno šele od programa, ki bi se iz-
delal po novih volitvah.

V demokratskem klubu se vršijo sedaj
podrobne razprave o programu opozici-
jskega bloka. Klub je povsem jedno-
ten v naziranju, da je ustanovitev bloka
potrebna in mogoča, ako se izvrši na po-
dlagi povsem praktičnega delovnega
programa. Razprave se te dni še nadaljujejo.

V soboto prispe v Beograd dr. Spaho
in se bo po njegovem prihodu še v so-
boto ali v nedeljo vršila prva skupna se-
ja šefov opozicijskih skupin.

Klerikalni poslanci odločno demantira-
jo, da bi se papež vmešaval v njihovo
politiko.

Konkordat z Vatikanom

Rim, 31. januarja. Poslanik naše
kraljevine pri Vatikanu dr. Smolaka
je izjavil novinarjem o konkordatu, ki
se bo skoraj sklenil med Jugoslavijo
in Vatikanom, da se ima v prvem redu
rešiti pitanje imenovanja škofov; kaka
bo procedura pri tem in kak vpliv bo
pri tem imela jugoslovenska vlada.
Razven tega je treba urediti vprašanje
odnošaja jugoslovenskih biskupov
nasproti sv. stolici. Važno je dalje
vprašanje veronauka v šolah, ki se
bo tudi rešilo a konkordatom ter vpra-
šanje granice nekaterih škofij, ki se se-
daj ne vjemajo s političnimi granica-
mi, kakor je to n. pr. slučaj pri Reki.

Zimska olimpijada

Chamonix, 31. januarja, h. Včeraj so
bila ob lepem vremenu odigrane tri ho-
ckey-igre na ledu. V prvi je zmagalo
francosko moštvo nad belgijskim z 7 : 5.
V drugi igri so tolkli Amerikanci Angle-
že z 11 : 0. V tretji igri so porazili Šve-
di Češkoslovaško z 9 : 3. S tem so bile
igre grupe B v četrti končane.

Pri včerajšnjem umetnem drsanju so
se plasirali na prva mesta: 1.) ga. En-
gelmann — g. Berger (Avstrija); 2.) g.
in ga. Jakobson (Finska) in 3.) gđna
Joly — g. Brune (Francija).

TRETI SEPARATISTIČNI VODJA USTRELJEN.

Frankfurt, 31. januarja, s. «Ljudska
justica» je preteklo noč obsodila sepa-
ratista podžupana Kumbingerja iz Rocks-

helma. Neznani napadalec so oddali nanj
več revolverskih strelcev in nato zbežali.
Njegovo stanje je brezupno.

Inozemske borze

31. januarja:
CURIH: Beograd 6.6375, New-York
578.50, London 24.70, Pariz 26.75, Milan
25.12, Praga 16.6375, Budimpešta 0.0204,
Bukarešta 2.95, Sofija 4.15, Dunaj 0.00815.
TRST: Zagreb 26.40 do 26.60, Dunaj
0.0320 do 0.0325, Praga 66 do 66.50, Pa-
riž 106 do 106.60, London 98.30 do 98.65,
New-York 23 do 23.10, Curih 597 do 400,
dinar 26.40 do 26.60, dolar 22.75 do 23.10,
carinski franki (30 zlatih) 88.25 do 88.75,
uradni tečaj zlate lire 444.01.
DUNAJ: Beograd 822 do 826, Berlin
15.70 do 16.30, Budimpešta 2.41 do 2.51,
Bukarešta 850 do 861, London 302.000
do 303.000, Milan 3074 do 3086, New-York
70.935 do 71.185, Pariz 8242 do 8253,
Praga 2039 do 2050, Sofija 489 do 502,
Curih 12.075 do 12.325, dolarji 70.860 do
71.200, lire 8070 do 8000, dinarji 817
do 823.
PRAGA: Beograd 40.125, Rim 151.75,
London 148.675, New-York 84.90.
BERLIN (v milijonih): Beograd 48.78
Milan 183.041, London 17.955.000, New-
York 4.180.000, Curih 726.180.
LONDON: Beograd 872, Pariz 92.10
Rim 98.25, Curih 24.74, New-York 428.212,
Dunaj 905.000, Budimpešta 125.000, Pra-
ga 149.50, Berlin 18.25 milijonov.
NEW-YORK: Beograd 115.50, Berlin
0.000.000.025, London 430.125, Pariz
469.50, Curih 17.34, Rim 436.50, Dunaj
0.1505, Budimpešta 31, Praga 238.50

Prekinjena proračunska debata v ljubljanskem obč. svetu

BURNI PRIZORI — SUMLJIVA TAKTIKA KOMUNISTOV. — IZ TAJNE SEJE.

Ljubljana, 31. januarja.

Danes se je nadaljevala dne 24. januarja prekinjena proračunska seja ljubljanskega občinskega sveta. Mesto odstopivšega obč. svet. dr. Kušeka (NNS) je vstopil obč. svet. Stane Vidmar (NNS). V disciplinarni odsek je bil mesto odstopivšega dr. Kušeka izvoljen obč. svet. Ivan Tavčar (NNS), v šolski odsek pa obč. svet. Stane Vidmar (NNS).

Nato je obč. svet. Čelešnik (soc.) prečital resolucijo, v kateri protestira proti temu, ker uporablja osrednja vlada stanovanjske hiše v svoje uradne namene, mesto da bi sama gradila, čeč, da se pravkar pogaja za nakup dveh privatnih hiš.

Eksodus komunistov.

Občinski svet je prešel nato k nadaljevanju proračunske debate. Tu se je benadoma dvignil vodja komunistov dr. Lemež in predlagal, naj se pred proračunom razpravlja načrt o novem službenem redu za delavce in delavke ljubljanske mestne občine. Predlog je povzročil med klerikali in socialisti veliko konsternacijo in razburjenje. Podžupan dr. Stanovnik: «To je navadna sekatura!» — Dr. Lemež: «Naš predlog je v smislu prvotnega sklopa. Vsaj tako ga mi interpretiramo!» Klerikalno-socialistična večina je odklonila dr. Lemežev predlog, nakar so komunisti korporativno zapustili skupščino, klerikali in socialisti pa so imeli zaključek: «Bravo! Živio!» V svojo kontrolo je ostal v zbornici od komunistov le še obč. svet. Ojsterc.

Občinski svet je nato brez vsake debate v desetih minutah odobril, oziroma sprejel poročilo upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne, poročilo o projektu mestne elektrarne na Savi, poročila upravnega odbora o mestnih voženj o upravnem za leto 1924., poročilo direktorja mestne zastavljalnice o proračunu za leto 1924., poročilo direktorja dohodarstvene urada o proračunu, kakor tudi poročila finančnega odseka o proračunih mestnega ustanovnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestne pehotne vojašnice in amortizacijskega zaklada ter mestnega loterijskega posojila za leto 1924.

Predno pa je prišel na dnevni red proračun Mestnega zaklada, je župan debato prekinil ter dal v razpravo poročilo socialno-političnega odseka o novem službenem redu za mestne delavce in delavke. V tem trenutku je tudi komunistična straža, g. Ojsterc, zapustila svojo opazovalnico ter se umaknila v posvetovalnico, kjer so medtem čakali ostali komunisti. Poročevalec obč. svet. Čelešnik (soc.) je nato z uprav. brezmetno hitrostjo poročal o delavskem službenem redu, ki ga je večina sprejela brez debate. Župan je odročil kratek odmor.

Komunisti se razburjajo.

Med odmorom je prišlo do velikega prepira. Komunisti, ki so bili ves čas zbrani v posvetovalnici tik zbornice dvorane, so se obnašali jako razburjeno, čeč, da smatrajo sprejem delavskega službenega reda v njihovi odstopnosti za casus belli. Ostre besede so letale sem in tja. Obč. svet. Lah in Čelešnik (socialista) sta bila posebno huda: «Tu se vrši obravnava o delavskem redu, komunisti pa uganjajo svoje »foksele!» Kar sovetsiziramo ljubljanske bajte! Čelešnik: «Jaz imam že eno bajto v grif!» Protikliški: «Aha, dobro ste si pozidali v Moskvu!» (Gosp. Čelešnik si je namreč letos lepo dogradil hišo v Mostah.) Vse medsebojno razburjenje pa je napravo precej teatralno vtis. Zdi se, da so komunisti se dali »posiliti» same radi tega, da bi z raznimi svojimi predlogi ne prišli v prehuo navzkrižje s klerikalci in s tako onemogočili sodelovanje pri nadaljni proračunski razpravi, za katero je treba 2/3 navzočnosti.

Ob 19-20 je župan zopet otvoril sejo in so se komunisti zopet vrnili v zborniško dvorano. Dr. Lemež je podal imenom komunistov sledečo izjavo: «Mi smo želeli, da se delavski red razpravlja pred proračunom. Vaša dolžnost je bila, da nas obvestite, da je stvar na dnevnem redu, ker pa ste sprejeli delavski red en bloc, se mora naš klub posvetovati, kako stališče naj zavzame napram takemu postopanju!» Dr. Lemeževa izjava je bila pričetek novega prekanja. Po dvorani se je razleglo divje kričanje in vpitje. Župan je neprestano zvonil k redu, a zaman.

Medtem so se komunisti v drugič odpravljali na odhod ter so končno med ogromnim kravalom zapustili občinsko hišo.

Demokratski občinski svetniki niso hoteli s svojo prisotnostjo pomagati dno-rdeči koalicii, da z gladko rešitvijo proračuna utrdi svoj režim in so tudi tega odšli. Klerikali in socialisti bi mogli sklepati danes le ob navzočnosti NNS in NSS, ki razpolagata skupaj z mandati, ravno toliko, kolikor potrebujejo klerikalci pomoči za kvalificirani kvorum. ki znaša 23. Za-

jedničarji so tudi res ostali v dvorani. Pomagalo pa ni nič, ker je pri klerikalcih in pri zajedniških manjkali po eden občinski svetnik in je torej ostalo v dvorani le 32 mož. Zato je župan jadrno zaključil javno sejo ter odredil tajno.

Iz tajne seje

Številna imenovanja odn. napredovanja.

V komisijo za odločanje o popravkih stalnih volilnih imenikov se imenujeta obč. svet. Ignacij Mihevc in Josip Pirc. — Spis glede namestitve Gärtner Darinka se odstopi upravnemu odboru Mestne hranilnice. — Prošnja Perc Antona, magistr. sluge, za spregled disciplinarne kazni se odkloni. — Pisarniški ravatelj Jernej Boltar se s 1. svečanom stalno upokoji. Prizna se mu stalna pokojnina ter se mu izreče za 43 in pol letno službovanje zahvala obč. sveta. — Nadpaznik dohodarstvene urada Ivan Loze, Martin Kocjan in Anton Strnad se s 1. febr. 1924 stalno upokoje, prizna se jim po pragmatiki pristojna pokojnina. — Začasna dohodarstvena prejemnika Ipa-ve Janko in Terček Janko ter preglednika Ignacij Kristof in Jakob Mesojednik se imenujeta s 1. jan. 1924 v isti lastnosti stalnim dohodarstvenim uslužbencem. — Magister Hinko, cestni nadzornik se s 1. febr. 1924 radi bolezni upokoji ter se mu prizna 56,8 odst. pokojnina s pripadajočimi draginskimi dokladi. — Magistratni komisar dr. Anton Kodre se s 1. febr. 1924 pomakne v VIII. čin. razred kat. A, v službeno dobo se mu vštejejo dvojno vojna leta, t. j. doba od 1. avg. 1914 do 1. nov. 1918. — Lauter Ivanu, mag. podravnatelju se prizna pokojnina za njega in njegovo rodino v isti izmeri, kakor pristojno uslužbencem kat. A V. čin. razreda z izrecnim opozorilom, da ostane izven staleža, ter brez vsakega prejuda za imenovanje na mesto mag. ravnatelja. — Koncipistu Hubertu Svetlu se dovoli v svrhu praktičnega izpita 4 mesečni dopust. — Prof. Škerlj Stankotu na liceju se dovoli dopust za šolski semester 1923 in 1924 ob prejemkih, če predloži verz, da bo najmanj 5 let služil na liceju. — Začasni sluga Furman Janko se s 1. febr. 1924 stalno nastavi v I. plač. stopnjo, kategorije slug. — Potokar Gabrijel se nastavi stalno s 1. jan. 1924 v stalež slug in sicer v I. plač. stopnjo. — Perdan Ivan se nastavi stalno v stalež slug v III. plač. stopnjo.

Dalje se uvrste: 1. oficijantinja s srednješolsko izobrazbo: Jereb Amalija in Grošelj Franja v X. čin. razr. I. plač. stopnje, kat. B. Dolenc Ana, Babšek Franja in Ocepek Emilija v XI. čin. razr. 2. plač. stopnje, kat. B. Vseled dobre kvalifikacije tudi še: Pirh Slava v VIII. čin. razr. I. plač. stopnje, kat. B. Bajt Marija in Otujac Betka v IX. čin. razr. 2. plač. stopnje, kat. B.

2. Oficijant brez srednješolske izobrazbe: Rakovec Fran in Ažman Ivan v IX. čin. razr. 2. plač. stopnje, kat. C. Višič Mirko v IX. r. I. C. Poljanec Fr. v X. r. 3. C. Kovarčič Fran v X. r. 2. C. Zirkelbach Ivan v X. r. I. C. Medved Ivan v XI. r. I. C. Vavpotič Alojzij v XI. r. I. C. Zupanc Ana v X. r. I. C. Mathian Josipina, Spinar Ana in Konjar Pavla v XI. čin. razr. 2. plač. stopnje, kat. C. Izjemoma z ozirom na dobro kvalifikacijo: Matjašič Josip, Pardubsky Alojzij, Doberlet Rajmund, Čadež Matje in Košir Fran v XI. čin. razr. I. plač. stopnje, kat. C.

3. Oficijantom in oficijantinjam brez srednješolske izobrazbe se naroča, da napravijo strokovni pisarniški izpit tekom enega leta, ker drugače ne morejo napredovati v višji čin. razred, oziroma plačilno stopnjo.

Ustanovitev češko-jugoslov. lige v Mariboru

Maribor, 31. januarja.

Današnja ustanovitev Jugoslovnsko-češkoslovaške lige v Mariboru se je razvila v iskreno manifestacijo naše vzajemnosti. Mariborčane je posebno iznenadila velika pozornost, ki jo je izkazala novemu torišču naših bratskih vezi češkoslovaška javnost. Ze danes ponoči se je pripeljal k ustanovnemu zborovanju bratske lige iz Bratislave g. Hudeček, navdušen propagator naših stremiljenj v slovaški rezidenca, katerega je ob enih zjutraj sprejel imenom mariborskega pripravljalnega odbora dr. Juhart. Z dnevnim brzovalom se je pripeljal iz Prage generalni tajnik osrednje Lige g. dr. Miroslov Koutsky, dolgoletni delavec na polju češkoslovaško-jugoslovnske vzajemnosti. Kot prvovrstni vojaški strokovnjak je sodeloval pri vojaških konvencijah med našo ter rumunsko in češko državo. Uro pozneje je došel iz Ljubljane generalni konzul dr. Otokar Beneč. Oba odlična gosta je sprejel na kolodvoru ves pripravljalni odbor z dr. Pivkom na čelu. Prišli so tudi zastopniki oblasti, namestnik velikega župana dr. Vončina, nadzornik dr. Kerševan, dr. Brečič, minister na razpoloženju dr. Kukevec.

Odlični češki zastopniki, ki so gostje mariborskih članov Lige, so popoldne posetili velikega župana, komandanta mesta, škofa dr. Karolina župana Grčarja.

Zvečer se je pričel ob 20. v Narodnem domu ustanovni zbor, ki ga je otvoril dr. Rapotec ter po pozdravi čeških gostov, župana Grčarja, zastopnika velikega župana dr. Vončina in drugih reprezentantov oblastev ter korporacij prebral predvsem iskrene pismene pozdrave, ki so jih poslali Ligi predsednik osrednje Lige v Pragi minister dr. Hodža, praški župan dr. Baxa kot predsednik krajevnice Lige v Pragi, češkoslovaški poslanik v Beogradu Jan Šeba, Bratislavski župan dr. Okanik je naslovil ob tej priliki mariborsko županu daljši dopis, v katerem izražajo posebno veselje, da se ustanavlja Liga tudi v Mariboru, ki je najbolj soroden v svoji eksponiranosti v narodnem in državnem oziru Bratislavi.

Občinstva je bilo toliko, da je bila dvorana Narodnega doma nabit polna in so morali številni se oditi. Sokolski orkester je zasviral češko himno, ki so jo zborovalci poslušali stoje. Nato je župan Grčar pozdravil odlične goste v imenu mesta, naglasil važnost Lige in ji želel najlepših uspehov. Češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani, dr. Beneč, je čestital Mariboru na dosedanjih češkoslovaško-jugoslovnskih manifestacijah in napil kralju Aleksandru. Generalni tajnik Lige v Pragi, dr. Koutsky je v krasnem govoru imenom centralne Lige obširno razpravljal o dosedanjem bratskem razmerju obeh narodov in o vzvišenih nalogah Lige, tajnik dr. Hudeček iz Bratislave pa je povabil mariborsko ligo na izlet v Bratislavo. Dr. Bogumil Vošnjak je napil predsedniku češkoslovaške republike Masaryku. Zatem je poročal dr. Reisman o dosedanjem delu pripravljalnega odbora in o bližnjem delovnem programu mariborske podružnice Lige. V družbo se je takoj vpisalo preko 100 članov, nakar je bil soglasno izvoljen odbor s predsednikom dr. Pivkom, ki so mu zborovalci priredili viharne ovacije. Sokolski orkester je zasviral zopet nekaj komadov. Sledilo je zanimivo predavanje dr. Pivka o češko-jugoslovnski vzajemnosti med vojno. Ves čas je vladalo jako navdušeno razpoloženje in so se ponovno vršile manifestacije z geslom: «Zvestoba za zvestobo!»

Politične beležke

+ Uspeh demokratske stranke za avtonomijo mest. Sekretariat glavnega odbora demokratske stranke v Beogradu poroča: Vsa mesta Hrvatske, Slovenije, Dalmacije in Vojvodine so se obrnila na demokratski klub, da se ukine čl. 236 finančnega zakona, ki je bil napravljen proti finančni samoupravi mest. Na vzemanje naših članov finančnega odbora je bilo rešeno, da se ta člen povsem briše. Sekretariatu je težko obvestiti vsako mesto posebej o tem uspehu, zato prosil, da tem potom vzamejo to sporočilo na znanje.

+ Radikalna zvestoba za zvestobo. Veliko kratkovidnežev meni, da ga čakajo, ako pristopijo k radikalom, bogve kake ugodnosti. Dejstvo pa je, da potrebujejo radikali v Sloveniji le ljudi, ki so jim pripravljali delati politični kulok. Po tem svoje eksponente tudi cenijo. Komaj dobe enega kulija, že ga izpodirva drug kul. Ako je drugi močnejši v izpodirvanju, vržejo prvega na cesto. Tako postopajo radikali pri malih ljudeh, tako pa celo pri onih, ki jih postavljajo za voditelje radikalije. Tipičen vzgled, kako NRS svojega najzvestejšega prvobornika brezusmilno vrže na cesto, ako nima od njega več koristi ali ako je drugim na poti, dokazuje slučaj g. Pfeifferja v Mariboru. Dokler je bil dr. Pfeiffer za časa volitev stober radikalije v Mariboru, so ga povzdigovali in ga imenovali celo za velikega podžupana. Ker ta gospod ni mogel delati čudežev pri volitvah, je padel v nemilost in sedaj je preko noči penzioniran. Celo Hribarja so radikali kar čez noč odstavili, gladko so pustili na cedilu dra Lukana in ravnotako hladnokrvno tudi potisnili ob stran dr. Zupaniča in otresli so se svojega najvernejšega Stefanoviča, ko se jim je pod raznimi lažljivimi prevetkami zagotavljalo, da jim dr. Ravnhar pripelje zlato radikalno dobo na Slovenskem. In ker so se luto varali, že prihajajo iz Beograda glasovi, da se sedaj tamošnji radikali tudi o dr. Ravnharju posebno laskavo ne izražajo ter da prevladuje mnenje, da je tudi že on »posvo svisroš». Ne bo dolgo, pa bo tudi ta najmlajši radikal ležal ob cestnem jarku, kakor komandir izesane citrone...

+ Ninčič o sporazumu z Italijo. Minister Ninčič je pred odhodom iz Rima sprejel zastopnike tiska, da se poslovil od njih in se zahvali za ljubeznivi sprejem jugoslovnskega odposlanstva in jugoslovnsko-italijanskega sporazuma. Tisk mora nadaljevati svoje delovanje v svrhu utrditve dobrih odnosov med obojema državama, je dejal in povdarjal potem, da bo glas italijanskega tiska našel jak odmev v Jugoslaviji, kjer v ostalem so enako ugodno za sklenjeni sporazum pisali vsi oni listi, ki imajo več čuta odgovornosti in več politične razboritosti. (To so radikalni listi. Op. ur.) Dalje je povdarjal, da je posebno dobro znamenje, da je tudi inozemstvo z iskrenim zadovoljstvom pozdravilo ta sporazum, ne samo ker izločuje vsak nesporazum med Rimom in Beogradom, temveč tudi ker tvori element miru v Evropi. Dan prošle nedelje pomenja brez dvoma zgodovinski dan v odnosih med obojema narodoma in mora biti začetek nove dobe vedno pristranskega prijateljstva in pospešenih stikov med narodoma, ki je je narava do-

ločila za sosedo, ki naj se razumeta, ko stremita k istemu morju. Ne sme se pozabiti, da je bilo reško vprašanje dolgo časa vzrok mednarodnega nepokoja, in dejstvo, da se je rešilo s svobodnim in spontanim sporazumom med Italijo in Jugoslavijo, je posebno značilno.

+ Papež blagoslovilja Ninčičev »sporazum« z Italijo. Ta naša hladna konstatacija je strašno razburila v Kopitarjevi ulici. Cisto iz sebe so gg. okoli »Slovenca«, čeč, da je papež središče mirovnih stremiljenj sveta. To je bil g. rimski papež zlasti tedaj, ko je dal julija 1914 avstrijskemu dvoru vedeti, da je zadnji čas, da se Srbijo napade in da se ves katoliški svet vnema za kaznovano vojno proti Srbiji. To je dokazano. Ker je papež po »Slovencu« za mir, za to je navdušen in je čestital Pašiču, da je Italija dobila vrh Julijske Kraljine še Reko. Kaj naj bi papež drugega rekel g. Pašiču? To razmišlja »Slovenec«. Papež, če ni vedel drugega, bi bil lahko molčal, da ne žali narodnega čuta jugoslovnskih katoličanov, med kojimi jih je mnogo, ki smatrajo ves »sporazum« z Italijo za nasilje najbolj ordinarne vrste. Med te katoličane spada n. pr. tudi oni gospod, ki je imenom SLS govoril na protestnem shodu v dvorani Uniona. Jutrov »kulturnobojnež«, ki »Slovencu« dela take skrbi, mu svetuje, da sede in brzojavi v Rim svojemu vrhovnemu političnemu šefu: «Si tacuisses, kar pa si lahko napišejo na tablo tudi v »Katoliški« pardon »Jugoslovanski« tiskarni.

Iz demokratske stranke

VABILO

na veliki shod zaupnikov JDS

v Ljubljani, dne 3. februarja 1924 točno ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma.

Dnevni red:

- 1.) Otvoritev zbora in nagovor predsedstva.
- 2.) Pozdravi zastopnikov JDS iz drugih oblasti.
- 3.) Poročilo načelstva JDS v Ljubljani.
- 4.) Predlogi za volitve načelstva JDS in resolucije.
- 5.) Debata o točkah 1—4.
- 6.) Glasovanje o predlogih pod 4.
- 7.) Drugi predlogi in slučajnosti.

Na shod zaupnikov so vabljeni razven stranknih funkcionarjev, vsi zaupniki, vsi odborniki krajevnih organizacij, vsi poverjeniki, vsi obiskovalci dosedanjih političnih tečajev JDS v področju ljubljanske oblasti. Pristop imajo dalje tudi ostali somišljeniki JDS, vendar le v kolikor so vpeljeni po zaupnikih in se ob vstopu zglašijo pri rediteljih.

Prihodnji redni mesečni sestanek krajevnice organizacije JDS v Laškem se ne bo vršil v soboto, dne 2. februarja, temveč v soboto, dne 9. februarja t. l. ob 8. zvečer pri Tadini. Vabljeni so vsi somišljeniki. — Predsednik.

OBČNI ZBOR

Zveze kulturnih društev

se vrši v nedeljo popoldne v Narodnem domu v Ljubljani. Dolžnost vseh včlanjenih društev je, da pošljejo kar največ zastopnikov na to važno zborovanje!

Po svetu

— Čičerin kandidat za predsednika ljudskih komisarijev. Kakor javlja »Chicago Tribune« je Čičerin najvil svojo kandidacijo za predsedništvo sveta ljudskih komisarijev, ki je ostalo izpraznjeno po Leninovi smrti. List meni, da bo ta kandidatura brez dvoma izzvala spor med možmi, ki so doslej z ozirom na Lenina varovali disciplino. Na izrednem sestanku političnega urada, ki so se ga udeležili ljudski komisariji vse sovjetske konfederacije, se je predlagalo da se Kamenev, Skalinin in Zinovjev za določen čas poveri neomejena oblast. Delegati zaveznih republik pa so se uprli temu predlogu in so zagrozili, da v slučaju, če se tak sklep v resnici izvrši, proglase popolno avtonomijo dotičnih republik. Trockija, o čigar usodi vlada še vedno popolna neizvestnost, je nadomestil v vojnem komisaratu polkovnik Kamenev, v vrhovnem poveljstvu vojske pa general Rudennij, poveljnik konjenice. Vojska pa je nezadovoljna z odstranitvijo Trockija in zahteva, da se v določni organi vlade volijo potom tajne volitve.

— Konferenca o narodnih manjšinah v Carihu. V Carihu se je v torek sestal odbor za vprašanja narodnih manjšin mednarodnega društva »Unije« Zveze narodov pod predsedstvom Sir Willoughby Dickinsona. Na dnevnem redu te seje so sledeči predmeti: Po stalnem mednarodnem sodišču v Haagu določene pravice manjšin, posebno z ozirom na nemške naselence na Poljskem. 2.) Zakoni, veljavni v raznih državah o zaščiti narodnih manjšin. 3.) Položaj manjšin na Grškem in v Turčiji. 4.) Dansko-nemška manjšinska vprašanja. 5.) Pritožbe nemških avtonomnih korporacij na Češkoslovaškem. 6.) Pritožbe slovenskih in nemških manjšin v Italiji. 7.) Manjšine in emigranti Bolgarske. 8.) Vprašanje »numerus clausus« (predloženo po nekaterih židovskih skupinah). »Unija zveze narodov« je mednarodna zveza privatnih društev, ki delujejo v posameznih državah kot propagandistične orga-

nizacije za meddržavno »Ligo narodov«, katere torej s temi organizacijami ni za menjati.

— Bivši vsenemški poslanec Malli umrl. Na Dunaju je umrl 70 let star bivši poslanec v avstrijskem parlamentu Vincenc Malli. Pokojnik je bil strasten nasprotnik Slovanstva, posebno Slovencev. Rojen je bil v Iglavi na Češkem in je bil najprej oficir pri lovcih ter se je kot nadporočnik udeležil bosanske okupacije, potem je pa zapustil armado in se naselil v Lipolci na Stajerskem, kjer se je posvetil politiki. Bil je izvoljen tudi za poslance lipniškega okraja na programu nemške ljudske stranke, pozneje je prestopil k vsenemcem. V parlamentu se je odlikoval s strupenimi govori proti Slovincem in za časa nemške okupacije s sedemurnim govorom. Znan je tudi njegova afera, ko je poslanca Jerzabeka, ki ga je nekaj razžalil, s pasjim bičem pretepel v kuloarjih parlamenta. Pri začetku svetovne vojne se je razvil visokim letom javil v službo ter je odšel v Galicijo in je bil v Przemlju od Rusov zajet. Vrnil se je iz ujetništva znatno iztrežen ter ni več politično nastopal. Starejša slovenska generacija se Malika dobro spominja. Od vseh vnanjskih junakov ga je odlikovala ena lastnost: osebna poštenost.

— Nova stavka v Angliji na vidiku. Po peturnem pogajanju med vodstvom stavkajočega železničarstva in ravnatelji železniških družb je končno prišlo do sporazuma. Stavka je prenehala in so se včeraj zjutraj stavkajoči strojniki in kurjači vrnili na delo. V tem pa je prišla nevarnost, da izbruhne stavka transportnega delavstva. Sindikat razkrovalcev zahteva namreč zvišanje dnevnice na dva šilinga, podjetniki pa odločno odklanjajo to zahtevo.

— Vprašanje Palacije stopa v novo fazo. Favoriziranje separatistične vlade po Franciji je naletelo na velik odpor v Londonu, tako da je grozil zopet nov mučen konflikt med obojema državama. Ker ni dvoma, da bo Macdonald tudi v tem oziru nadaljeval Curzonovo politiko in postaja vedno bolj jasno, da separatistični pokret nima za seboj take mase prebivalstva, kakor se je v začetku zdelo, sta se Francija in Belgija sedaj odločili tudi v tem vprašanju popustiti. V soboto in nedeljo sta se sestala v Parizu ministri predsednik Poincare in belgijski zunanji minister Jaspars, ki sta se sporazumela, popustiti v toliko, da se vprašanje Palacije prepusti v končno odločitev velposlanski konferenci.

Sodišče

§ Na vasi. V najlepši slogi so poplaval dne 16. decembra 1923. kmečki fantje najprej v kolodvorski restavraciji, nato pa v Kradinovi gostilni v Zrečah. Ko so se končno nalezli boje kapije ter odpravljali proti domu, sta naenkrat brez vsakega vzroka priletela za Antonom Potnikom z latami oborožena 28. letni žagar Fr. Dular in 25-letni posestnikov sin For. Mejavšek. Dobitela sta ga pred farovčarjem ter pobila na tla. Nato ga je še Dular sunil z nožem v trebuh ter ga nevarno poškodoval. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bil obsojen Dular na 10 mesecev in Mejavšek na 2 meseca poostrene ječe.

§ Zahrepenel je po čomačih kračah in salamah 21-letni rudar Fr. Gutnik iz Topolice. Pred kratkim šele je moral zaradi pristojnosti v Jugoslavijo zapustiti Nemčijo, odkoder je potoval preko Avstrije do Maribora, odtod pa jo udaril peš v svojo rojstno občino, ker mu je baše nekdo ukradel med potjo 400 tisočak. Našel je usmiljenje pri gostilničarju Hankeju v Sošanju, ki ga je zaposil z domačim delom, dokler ni dobil šest pet dni stalno službo v kemični tovarni Kmalu nato pa je javil neki uslužbenec Hankeju, da je videl pri obdobjenju njegove zlat prestan. Ko se je Hanke vsled tega zanimal tudi za svojo shrambo, je opazil, da mu manjkajo svinčke krače in okrog 8 kg salame. Nato se je ugotovilo, da je odprl Gutnik shrambo z vetrnikom, jestvine pa privoščil tudi svojim tovarnikom, katerim jih je prodal brez navijanja cen. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Gutnika na 6 tednov težke ječe.

§ Hud kavaler. V Trzinu se je zgodilo, da je 10-krat kaznovani delavec J. S. sprejmal domov neko gospo z otroci. Pot se je na večer zavlekl v prijetnem dvogovoru in mala družbica je priromala pred gospojin dom že precej kasno v noč. Hišna vrata so bila zaprta in gospa ključev ni imela s seboj. Treba je bilo klicati gospodarja, ki je baš prav prijazno zadremal. Kot vsakdo, ki ga zbudiš iz prvega spanca, je bil tudi ta hišni gospodar in posestnik neljubo presenečen od klicov in ropota, ki sta ga v svrhu zanesljivosti uprizarjala prijatelja pod oknom. V zasanosti je poleg ključev še pobral sekiro ter se podvil odpirat. Pri tem se je pritaženo, a vendar dovolj razločno izrazil s prostostjo, ki jo je služaj zahteval, in rahlo opozoril čakačo družbico, da naj se hitro odpravi spat. Obtoženec pa ni bil voljan prenehati takih nasvetov in spustil se je s gospodarjem v besedno in ročno debato, koncem katere je s pomočjo brivne vrezal nasprotnika v dva prsta desne (ali leve) roke, kar mu je ta tako zameril, da ga je tiral pred ljubljansko sodišče, ki pa po danih informacijah zanekrat ni moglo izreči razsodbe, temveč je razpravo v svrhu zaslišanja nadaljnjih priš odgodilo.

Naši kraji in ljudje

Imenovanja v mariborski oblasti

K našemu večeršnjemu poročilu o imenovanjih pri novi oblastni upravi dodajamo:

Vladni svetnik dr. Vodopivec je imenovan za zastopnika velikega župana v Mariboru, dosežanji mariborski okrajni glavar vlad. svet. dr. Vončina je imenovan za svezkega poglavarja v Mariboru levi breg (mesto Maribor, sodna okraja Maribor levi breg in St. Lenart), vlad. tajnik dr. Ivo Poljanec za svezkega poglavarja v Mariboru desni breg (okraja Maribor desni breg in Slov. Bistrica), za svezkega poglavarja v Laškem je imenovan dosežanji šef drž. policije v Celju pol. svetnik dr. I. Senekovič, kateremu je pridružen komisar dr. Hacin od okr. glavarstva v Radovljici; za vodjo svezkega poglavarstva v Smarju pri Jelšah komisar dr. Megušar; za vodjo gornjegrajskega svezkega poglavarstva v Mozirju komisar dr. Vouček; za vodjo svezkega poglavarstva v Dolnji Lendavi dosežanji vodja tamonjske politične ekspoziture komisar Kambič. Za svezke poglavarje v ostalih srezih so imenovani dosežanji okrajni glavarji dotičnih glavarstev.

Dosežanje politične ekspoziture v Mozirju, Dolnji Lendavi in Gornji Radgoni so ukinjene. V smislu ministrske odredbe se ima organizacija svezke upravne službe izvršiti takoj.

Sestanek zastopnikov organizacij državnih nameščencev

Včeraj zvečer se je vršil pri »Mraku« na Rimski cesti sestanek delegatov vseh organizacij državnih nameščencev. Glavni namen sestanka je bil, da se spriči dosežanji popolnih neuspehov na vsi št. določijo smernice za novo delo.

Sestanek je otvoril predsednik O. Z. g. Lilleg, ki je povdarjal, da so organizacije državnih nameščencev razpete in da je zato treba ustanoviti in poglobiti tesnejše vezi, ker le na ta način bo mogoče doseči večje uspehe. Predsednik g. Lilleg je nato ostro grajal politiko finančnega ministra Stojadinovića, naglašajoč, da ni zmogel najti primerno kritike za pošteno plačo državnim nameščencem. Nato je prečital pisno tajnika »Glavnega saveza« iz Beograda, v katerem le-ta o stanju zahtev uradnikov poroča sledeče: Da bi se gmotno stanje državnih nameščencev izboljšalo ni upanje; sedanjí režim ni privoljen ugoditi upravičenim zahtevam državnih nameščencev. Le z izpremembo režima more nastopiti za uradništvo ugodnejša doba. O. Lilleg je tudi omenjal, da je bila uradniška pragmatika pred nastopom samoradikalne vlade povsem dobra in da so baš radikalni napraviteli vse one izpremembe, ki so že itak bedno stanje uradništva še bolj poslabšale. Po poročilu g. Lillega, se je razvila dolgotrajna debata, v katero je poseglo več govornikov, ki so dali duška svojemu nezadovoljstvu. Vsi govorniki so bili soglasnega mnenja, da je treba delo v organizacijah poglobiti, ker le močne organizacije bodo v stanu kljubovati zvitim nakanom sedanje vlade. Sestanek je bil polnoštevilno obiskan. Zastopniki je bilo 30 organizacij in med njimi tudi mnogo z dežele. Rezultat posvetovanja je bil ta, da se skliče v najkrajšem času komisija, v katero se povabijo vse organizacije državnih nameščencev ne glede na to, so li članice Osrednje zveze ali ne. Komisija naj predela in izdela načrte za izpremembo pravil O. Z. in skrbí zato, da se povrnejo v O. Z. vse one organizacije, ki so svoj čas izstopile. Cím bo ko-

mislija svoje delo zaključila se skliče izredni občni zbor, da sprejme izpremembo pravil in izvrši temeljito reorganizacijo. Upati je, da se tako organizacija državnih nameščencev postavi zopet na krepke noge. Cím bo reorganizacija izvedena, bo državno uradništvo stopilo v stik tudi z privatnimi uradniki in delavskimi organizacijami. Boj proti vladi, ki nima srca za svoje nameščence bo stopil na ta način v povsem novo in odločnejšo fazo.

Plešasti informator

Poglavje o klerikalni ljubezni do bližnjega in o klerikalni morali.

»Slovenec« z dne 30. januarja je posvetil eni izmed najlepših institucij, kar jih imamo na polju zaščite dece v Sloveniji daljšo notico, ki ne razkriva le »kračan-« pojmovanje ljubezni do bližnjega, temveč tudi veliko nevednost. Svojim čitateljem je namreč prikazal »Zavod za socialno higijensko zaščito dece«, s katerim je združen »Dečji in materinski dom kraljice Marije«, v takni luči, kakor da je zavod velikansko korito, iz katerega srebajo nekateri delamrzi državni uslužbeni med in mleko.

Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, da je otvorjena na tem zavodu vsako predpoludne poliklinika za deco do 14. leta, ki posluje brezplačno za socialno šibkejše sloje. Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, da posluje dvakrat na teden popoludne posvetovalnica za matere in dojenčke tudi brezplačno. Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, koliko zdravniških nasvetov in zdravil dobiva na tem zavodu rova ljubljanska deco tudi brezplačno. Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, koliko slabotne dece se je napotilo iz tega zavoda na brezplačno zdravljenje v Topolšico in na Lokrum. Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, da je na tem zavodu, v »Dečjem in materinskem domu kraljice Marije« danes 17 dojenčkov z materami in brez mater, večinoma tudi brezplačno, katerim bi se brez tega zavoda godilo tako, kakor se je godilo onima dvema Slovenkama z dojenčki v Zagrebu, o katerih pripoveduje »Slovenec« prav na isti strani, na kateri ostudno napada to plemenito institucijo, ki sta jo postavila država in privatna iniciativa, seveda brez najvišjega dovoljenja klerikalnih karitativnih organizacij in brez nasvetov različnih plešastih in škrlastih asocijalnih ljudi iz tabora SLS.

Resnicoljubni »Slovenec« ni povedal, da je združena s to institucijo brezplačna šola za sestre, ki odpira našim dekletom lep, nov socialen poklic in ki bodo odlepe po končanem študiju kot pionirke za povzdigo ljudskega zdravja modrost, a se ne bodo grele po različnih domovih kakor redovnice, da bodo te strokovno izobražene oskrbne sestre navažale naše delavske in kmetijske žene k pravilni nezi dojenčkov in dece, ker plačate mu informatorju najbrže niso znane strahotne številke umrljivosti dojenčkov in male dece v Sloveniji in mu ni znano, da je treba tukaj zastaviti delo, ako hočemo imeti zdrav podmladek.

Vse te brezplačne naprave za zdravstveni precvet našega ljudstva morajo voditi osebe, ker menda tudi g. Plešec ne bi znal stvari drugače uravnati, in to osebe, ki delujejo preko svoje uradni dolžnosti, ker se zavedajo svoje važne misije, so državni uslužbeni in kar je najbolj čudno — niso še reducirani! Da je bil reducirani strojnik v bolnici, mož, o katerem vemo, da je izvršen strokovnjak, je žalostno in nesmiselno. Da bi pa morali biti reducirani zato tudi »koritarji« v Zavodu za soc. hig. zaščito dece, tega vendar ne more zahtevati noben pameten človek. Ti »koritarji« so v resnici zavajanja vredni: šef-zdravnik je nastavljen s sijajno plačo drž. usl. v VII. čin. razredu, zdravnica - asistentka s še sijajnejšo plačo drž. usl. IX. čin. razre-

da, in štiri sestre z mesečno plačo po 800 Din in prosto oskrbo. V resnici, to so »korita«, h katerim bi se najbrže ne hotel postaviti plešasti informator, ki bi bil boljše storil, da bi bil informiral najprej samega sebe temeljito in potem šele javnost.

Štiri sestre, ki delujejo na zavodu, niso redovnice, in to je tisto, kar »Slovenec« na tojoli boli, ker ne more v svoji dogmatični ozkostranosti razumeti, da so tudi tene brez cerkvene uniforme zmogelne toliko ali še več kakor redovnice, in ker ne privoščijo tem štirim sestram, da so skromno proskrbljene za življenje. Plešasti informator se je pa zmotil — toliko ker smatra, da se te sestre bavijo z vzgojo dece, ki je v domu. V dom se sprejemajo le dojenčki in dojenčkov menda tudi klerikalni starši in vzgojiteljice ne pošiljajo v »Marijine vrtce«, k Orlom in drugim, kjer se deco vzgojuje h klerikalnemu fanatizmu, temveč gledajo v prvi vrsti na telesni dobrobit tega drobšča ter puste vzgojo — ako g. Plešec vo, kaj je vzgoja — za poznejši čas. Ker je pa ta deco, ki je dobila prvo zaščito v Zavodu za soc. hig. zaščito dece, iz tiste nesrečne armade bednih in praznih, ki je najmanj do 14. leta navezana na tujo pomoč, imata »Slovenec« in njegov informator še upravičeno upanje, da bo ta deco prišla v »vzgojo« uniformiranim bratom in sestram in da bo tako deležna tistega »šlifa«, ki so ga zmogli dati le te vrste »vzgojiteljevi«. Toda da ne bo kdo mislil, da je ta vzgoja tudi brezplačna, kakor je brezplačna vsa pomoč v Zavodu za soc. hig. zaščito dece, moramo povedati, da vprašajo ti »vzgojitelji« najprej, kdo bo plačnik! In kadar imajo zagotovljeno dobro plačilo, otvorijo šla malemu proletarčku vrata.

Gospod informator je postal pozoren na »korita« v tem zavodu šele sedaj. To da takrat, ko se je pripravljalo »korito«, ni bil pogledal — saj najbrže nima daleč do njega — kako so delale te sestre noč in dan, sestre, ki jih navdaja globoka socialna zavest, nobeno pričakovanje plačila za resnično dobro dela po smrti, kako so opravljale najvišja dela, dela, kakršnih se ne dotakne nobena redovnica.

Da, prepotreben dečji dom! Kajti v naši mili domovini, ki so jo neomejeno »vzgojali« desetletja sami katoliški možje, kjer živi »dobro, verno ljudstvo«, v tej domovini je zaščita dece prav od strani tega ljudstva pastorka. »Slovenec« priporočamo, da se obrne na gospoda poslanca Nemančiča, ki je hkatu tudi župan občine Božjakovo, da mu izpriča njegov veren pristaš, kako pojmuje naš »dobro, verno ljudstvo« zaščito dece! Gospod Nemančič, župan in poslanec okraja, ki je kompaktno v vrstah SLS, mu bo lahko povedal, kako so gospodje občinski odborniki občine Božjakovo »zaščiti« dojenčka v decembru l. 1922. Ti gospodje — naši katoliški možje — so odločili, da mora dojenček, ki ga je prišla uboga služkinja, nezakonska mati, v svojo domovinsko občino, na »numere«, to se pravi, da ga bebajo od hiše do hiše — tri tedne starega dojenčka! Da bi bili imeli še takrat prepotrební dečji dom, ne bi bili dojenček »zaščiten« tako barbaro, ampak slovečemu bitju dostojno, in ne bi umrl ubogi neboljenček čez devet mesecev, ker bi bil deležen pravilne nege in bi se gotovo razvil v krepkega dečka, ki bi lahko postal s pravo »vzgojo« morda celo volilec SLS.

Zalostno je, da se reducirajo državni uslužbeni in po »Slovenčevu« notici sodeč izgleda, da se še premalo reducira. Ali še bolj žalostno je, da izkoristita to priliko g. Plešec, ki je najbrže tudi sam državni uslužbenec in »Slovenec«, ki je najbolj socialno usmerjen list, da vna-jejno blatita zavod, ki je neizmerno pomena v socialno higijenskem pogledu za naše kraje in naše ljudstvo. Kajti

zavod ni omejen po svojem pravilniku le na delo v zavodu samem, ki je obsežno, temveč ima nalogo, da vzgaja dobre matere, ki bodo znale s pravilno nego hranjevati deco krepko in zdravo. Komaj je prišla nova socialna institucija dihati, se že najde človek in se najde list, ki poizkuša uničiti, kar ima postati blagoslov. Gospod informator mora biti plešast in senilen človek, asocijalen človek od temena do pete, in skoraj gotovo bi mu bila ljubša zaščita na numere, kakor pa zaščita v moderno urejenem domu s strokovno kvalificiranim osebjem.

Ob tem grdem napadu na zavod, katerega del tvorijo tudi »Dečji in materinski dom kraljice Marije«, ki ga vzdržuje privatno društvo, apeliramo na vso slovensko razumno javnost, za se spominja tega doma s prispevki in pomaga, da si postavi čimprej svoje poslopje. Prispevki naj se pošiljajo na Kmetisko posojilnico v Ljubljani pod oznako »Dečji in materinski dom kraljice Marije«, kateremu želimo, da se skupno z Zavodom za socialno higijensko zaščito dece razvije do najvišje popolnosti v dobrobit našega najdražjega, našega podmladka!

Obmeina korektura v Banatu in statistika

Na podlagi sporazuma z Rumunijo, sklenjenega 24. novembra 1923, se spremeni meja v Banatu. Vsele to spremembe se nekoliko spremene statistične navedbe za Banat, in posredno za Vojvodino ter našo kraljevino kot celoto. Razlike sicer niso velike, ali vendar vredne, da se notirajo.

Imamo dve vrsti ozemlja, katerega posest se je spremenila. Prvi odstotok Rumunij nekatero kraje, ki spadajo po severškem mirovnem dogovoru njej, a smo jih imeli mi zasedene. To je sedem občin, ki štejejo skupno 10.240 prebivalcev, med katerimi je po narodnosti: 5000 Nemcev, 1900 Rumunov, 1120 Madžarov in 1400 Srbov in Hrvatov.

Drugi odstotok Rumunij štiri občine, ki so bile doslej pravno in faktično v naši posessti, dočim se je peta občina že sedaj nahajala v rumunski okupaciji. V teh občinah odstotimo 16.000 prebivalcev, med njimi skoro le Nemce in Madžare.

V zamenjavo za to nam Rumunij prepuste tri občine, ki smo jih dozdaj samo upravljal (Surin, Veliki Gaj in Kriva Bara), a vrh tega nam odstotajo še dve njihovi občini (Močaš in Parfand). Vse te občine imajo skupaj 12.000 ljudi po narodnosti 4700 Nemcev, 4300 Srbov in 2300 Madžarov.

V celoti dobimo pri zamenjavi skoro desetkrat toliko Srbov, kakor jih izgubimo. Nemcev dobimo le polovico tega, kar jih odstotimo, tudi Madžarov dobimo za 1400 manj, nego smo jih oddali. Rumunov pa je v novo-odstotljenem ozemlju le sto, dočim jih odstotamo 2500.

Število prebivalstva v našem Banatu se vsled zamenjave zmnoži za 14.000. To pomeni, da se število prebivalstva naše kraljevine zmanjša od 12.017.000 na 12.003.000.

V statistiki Banata je treba sedaj spremeniti navedbe v sledečem: Srbov ho odsej namesto 242.000 skoro 245 tisoč, Rumunov namesto 72.000 samo 68.000, Nemcev namesto 138.000 le še 127.000 in Madžarov mesto 101.000 le 98.000. Dočim so Srbi doslej tvorili 41,6 % celokupnega prebivalstva v Banatu, bodo predstavljali odsej 42,7 %.

V tivolskih sapčah

Ljubljana, 31. januarja.

Tivoli je naš poletni, naš poezijni. Poletno solnce izvabi ves drobiž v svoje gozdove, kjer uživa prelepo naravo in njene krasote. Mlade in živahne ljudi najde v prijetnem kramljanju po vseh potih in stezah. Mnogo bi vedel pove-

dati Tivoli o spominih zelenih klopč, velike tajnosti skrivajo košati kostanji. Vetrč pa, ki se pripodi v košatost teh velikanih, objame vse in odnese s seboj vse skrivnosti. Vrača jih pa z novimi spomini šele po dolgih mesecih. Vsak čas ustvarja kos življenja in z njim spomine na lepo, dobro in slabo.

Zimski Tivoli in njegova najbližja okolica pa ustvarja za obiskovalce zopet druge užitke. Goji se posebno sport. Zlasti v letošnji zimi opazili nebroj veselih drsalcev na ribniku, sančarje in smučarje na trikotnem prostoru levo od Cekinovega gradu. Šele pozno zvečer se vračajo grupe v živahnem pomenku proti mestu. Takrat ostane Tivoli sam. Čez prazen snežen breg hušne le še senca zapoznelega ali zapoznele, o kojih samo slutiti, ne več pa, kaj hočejo.

Pač, še nekdo je, ki je ostal v zapuščenem gozdu. V temnih in svetlih, mrzlih in toplih nočeh je stražnik na mestu. On sam obvlada meje svojega okraja, malega kraljestva. Kaj vse on vidi! Sreča ženo brez moža, večkrat moža, a ne žene. Sreča fanta brez voljenke, tam izvoljenko, a ne njenejega srca! Gorje, če bi ta stražnik-kralj vse poznal! ... A tudi vse kaj drugega se še dogaja. Včeraj, v naizglednejših jutranjih urah, je stražnik patroliral po drevoredih. Ona je hodila po ozkih potih Trubarjevega parka, malo prej pa se je zadrževala v gostilnici pod gozdom. Temne misli so se ji podile po glavi. Brezposelna služkinja in brez stanovanja. Pod srečnim plod svojega greha, a v svetem trenutku, ko naj postane nezakonska mati, je sama, zapuščena. Ure v zvoniških ljubljanskih cerkva so pravkar odbile štirikrat ... v mrzlo zimo je pravkar prijel nov zemljan. Obupana, osramočena, v skrani bedi, brez zaščite in opore, je iskala uboga porodnica, služkinja Olga T. strehe v javnem lokalu, kjer je podarila svetu nedolžnega črvička. Stražnik jo je našel v krčih in pozval rešilni voz, ki je nesrečnico odprel v javno bolnico.

Kino

Arena življenja. Po dolgem času zopet enkrat film, ki ima neumnejsi naslov, kot je v resnici! Če človek pomisli, da je pri teatru sploh, posebno pa pri kinu dober naslov uspeh in vse, potem se bo čudil, kako je mogoče tako dober film pokvariti vsaj navidezno s takim naslovom. Kakor kaka številka iz »sanjskih bukev«. Kljub temu je film dober, da ne rečem — spričo svoje vsebine celo poseben. Film, pri katerem bodo današnji moški klaverno povesali glave, toneči v morju zavisti in hrepenenja, ženske, naše nadebudne devoyke pa bodo vstajale s svojih sedežev, z ognjem navdušenja v mlad! očeh, trepetajoče v neskončno lepih občutkih ... Arena je v filmu in življenju tudi. Torej smo na Španskem, pri bikoborcih. Za oči je ta film nekaj imenitnega, za živce pa tudi. Toda, da bi se kak ženski sovraznik v tem filmu spreobrnil, tega ravno ne bom trdil! Tako čudne so! Se ti zalubi v enega, ker mori biki, in zopet v drugega, ker ubija ljudi. Dama, iz družbe, obdana od samih dostojanstvenikov. In mladi bikoborec, ki je komaj pogledal svet lj podležje, zavre svojo žensko, svoj dom — navihani razbojnik pa ji spoštljivo poljubi roko in odide. — Torej ima »Ljubljanski dvor« zopet senzacijo. Le sem z vsemi »napetostmi« in »pustolovčinami«. Tudi nam je treba tega, kakor vsem drugim narodom. Pot do lepote gre samo in povsod preko gnova, zato je dobro, da hitro stopimo. Čimprej bo za nami, tem prej se nam bo zahotelo v filmu meliki rozi in tihga »literarnega« razpoloženja. ec

Naročite dnevnik „Jutro“!

Kulturni pregled

Gledališki repetoarij

Ljubljanska opera.

Petek, 1.: »Gospodsvetski sen«. E. Sobota, 2.: ob 15.: »Prodana nevesta«. Izv. Nedelja, 3.: »Gorenjski slavček«. 25. predstava. Izv. Ponedeljek, 4.: Zaprt.

Ljubljanska drama.

Petek, 1.: »Beneški trgovci«. Premijera. Izv. Sobota, 2.: »Othello«. Izv. Nedelja, 3. ob 15.: »Ugrabljeni Sabince«. Ljudska predstava. Ob 20.: »Beneški trgovci«. Izv. Ponedeljek, 4.: »Mogočni prstan«. B.

Šentjakobski oder v Ljubljani.

Petek, 1.: »Vražji Rudi«. Nedelja, 3.: »Vražji Rudi«.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 3.: »Zakleti princ«. Izv. Mariborsko gledališče. Petek, 1.: »Pri treh mladenkah«. E. Sobota, 2. ob 15.: »Janko in Metka«. Izv. Ob 20.: »Lumpaci-vagabund«. C. Nedelja, 3. ob 15.: »Umetniška kril«. Izv. Ob 20.: »Pri treh mladenkah«.

Jubiljeana uprizoritev »Gorenjskega slavčka« v Ljubljani. V nedeljo dne 3. februarja zvečer se uprizori na našem odru petindvajseti opera »Gorenjski slavček« v režiji in inscenaciji g. Šesta ter pod taktirko g. Jeraja. Prva uprizoritev je bila na predvečer lanskega narodnega praznika, dne 30. novembra. Smelo trdimo, da je to »zredni jubilej«, ki ga ni dosežal doseglja na našem odru menda še nobena opera. V 14 mesecih 25 predstav, to priča gotovo o veliki priljubljenosti dela našega staroste - skladatelja Antona Forsterja. S 25. uprizoritvijo praznuje svoj 25. nastop v tej operi tudi več članov našega opernega ansambla. Predstava je izven.

Mestno gledališče v Celju. V soboto dne 2. februarja ob 18. uri se na splošno željo občinstva ponovi pri premieri krasno uspeša mladinska igra »Zakleti princ« v režiji g. Pfeferja. Predstavi bo prisostvoval avtor g. Oskar Riess. Popoldnanska operna predstava v Ljubljani. Na pravnih v soboto dne 2. februarja popoldne ob 3. uri se poje opera »Prodana nevesta« pri znanih časih. Pri tej predstavi nastopi kot gost gđ. Bjela Rozumova ter poje vlogo Marinka. Gđ. poje na angažma za prihodnjo sezono. Na to popoldnansko operno

predstavo opozarjamo v prvi vrsti ljubljansko občinstvo, kateremu se nudi prilika, da posli operno predstavo.

Marionetno gledališče v Mariboru. Na splošno željo ponovi sokolski mladinski odsek v nedeljo ob pol 15. uri »Nogulčico« v mali dvorani Narod. doma.

Glasbena matineja

»Zveze godbenikov za Slovenijo« na Svečnico 2. februarja ob 11. uri dopoldne v dvorani »Union« noda poslušalcem pod taktirko Antona Balatka Dvočakova slovenska plesa št. 15 in 16; Origeevo Norveške plesu in Karneval overture Dvočaka. Ravnatelj Rukavina pa dirigira Čajkovskega simfonijo št. 5 op. 64.

Peta simfonija P. J. Čajkovskega je bila komponirana leta 1888. Čajkovskij je bil prava lirčno navdahnjena natura, poleg tega pa dober Rus, zato dobimo v njegovih delih v najfinjši spojitvi poleg momentov največje nežnosti in razumnosti tudi momente prave polaziljske rohobosti in podvignosti.

Simfonija ima štiri stavke. Prvi: Andante — allegro con anima začena z uvodom, ki je zložen v baladnem slogu ruskih narodnih pesmi Allegro con anima začena z glavno temo simfonije v klarinetih in fagotih. Živahnost v izpeljavi in prepletanje motivov se prične, izraz se vedno bolj stopnjuje in začne se v orkestru boj med glavno temo ter iz nje vzeti, trdo in grozečo nastopalo-

čim ostroritmičnim motivom. Moč raste, boj postaja vedno silnejši; sedaj nadvladuje prvi potem zopet drugi motiv, dokler ne zadoni v največji razburjenosti v rugovih glavna melodija, takt pozneje podprta v vtičinah in lesenih trobilih. Glavna misel zmaguje in se ponosno stopnjuje. Vsi motivi preidejo potem v mil, zdihujoč spev godalnega kvarteta. Še enkrat se oglasi v stopnjevanem izrazu spev celega orkestra v mogočnem crescendo. Začne se iznova prekrasna slika mogočnega glasbenega boja. Ta motersko izpeljani stavek motivov v vseh oblikah, najlepše in najstrožje, absolutne glasbene umetnosti, je vzor tehnike in duhovita slika muzikalne tragedije.

Drugi stavek andante cantabile con alcuna licenza, nas pelje v raztežajočo stepto. Glavna misel tega stavka je elegantna, z globoko otožnostjo prepojena melodija.

Tretji stavek: valse. Mesto občajnega Scherza, je uvedel Čajkovskij v svoje simfonije Rusom priljubljeni ples — valček. V prvem delu predstavlja ples, pozneje pa slika živahnorvrvenje ljudstva na plesišču. Konec tega stavka pa zopet vsebuje glavno misel simfonije.

Cetrti stavek. Andante maestoso — Allegro vivace. Stavek pričena z glavno temo simfonije. Druga tema prične v značajju ruske narodne pesmi in se stopnjuje do največje moči. V razpeljenem stavku nastopajo vsi važnejši motivi cele simfo-

nije iz katerih se končno vzdigne glavna misel simfonije (ruska narodna epična pesem) — zmagovalje.

Prvo polovico programa izpolnjuje koncertni ples — Cas Karnevala. Dvočakov 15. slovenski ples imenujejo tudi »mesarski«, ker je po svojem značaju precej oglat. Nasprotno pa je 16ti ples najbolj poetičen in eleganten od vseh Dvočakovih plesov. Origeevi Norveški plesi so se v Ljubljani že izvajali. Grieg je prvi glasbeno-umetniško obdelal norveško narodno pesem. V njega delih se blišči lirčno srce in sploh vsa prav norveškega ljudstva.

Ta kratka razlaga simfonije naj služi v lažjo sleditev elementarnega dela velikega ruskega simfonika.

Vetopnice po 15, 10, 8, 6 in 4 Din so v predprodaji v Matični knjigarni ter v soboto dopoldne ob 10. ure dalje pred dvorano v Unionu.

Izredni občni zbor »Narodne galerije« v Ljubljani se je vršil ob velikem pribrzanju članov. Na razpravi je bila sprejema pravil. Prvi del sprememb je bil sprejet soglasno in deli člani v Sestni, ustanovne, redne in podporne. Ustanovni član plača enkrat za vsolet 500 Din, redni plačuje letno 50 Din, podporni pa 10 Din. Pri drugem delu od odbora predloženo spremembo pravil je prišlo do

Domače vesti

O PRVEM.

1. februar, oho, smo pravkar sred predpusta! Oboje ni napadeno. «Kovačev» se iznebimo, razočanih kakor «turska fana», da bo za nove, zdrave novice več prostora v žepu, da bodo v februarju poravnani računi, ki jih vsako leto tirja veselje Karnevala. Zakaj podoba je, na zunaj vsaj, da so Ljubljana letoš «špara»: koncertov, plesov, redut smo že imeli nekaj, že, že, a največ se obeta v februarju; ni se nikakor bati, da bi v Ljubljani letos kaj bilo zamujeno. Še bo dražjanja in izkušnjav za marsikoga in se mu bo zgodilo kakor tistemu popu, ki jo je primahal na pijačo, češ: «Ne gre za mano narod v cerkev, grem jaz za orodjem v kafano...»

O prvem si ogledamo izlozbe. Draginja, kaj? I seveda! To bi, pa to, pa to, to... a se vsteje! Že pri drugem in se spomni, kako so že včasih dejali naši stari: «Pravjo l'idi, da gnarja nič ni, so pa knuof p' hlaščah presneto dragi...» Ej da, saj res, tu di draginja se začenja pri knofih. Oprezati je treba in storiti kakor Abraham, ki je izaku tožil: «Zena moja me navija za denar, nadleguje noč in dan, daj pa dan, denar, neprestano te denar...» — Kam ga le vika, bog pravični? se čudi Izak. — «Nimam pojma», se odreže Abraham, «jaz ji ga namreč nikoli ne dam.» — Star je ta dovtip, pa menda ravno primeren za 1. februar in sredino predpusta.

Ssa.

* Danes je prvega! Kdor je še v zastanku z naročnino za «Jutro» in je še ni plačal za mesec februar, naj je ne pozabi danes poslati. Po vzoru vseh večjih listov smo uvedli tudi pri našem listu plačevanje naročnine vnaprej in smo primorani pošiljanje «Jutra» ustaviti brez izjeme vsem, od katerih do 8. t. m. ne prejmemo naročnine.

* Skofarska konferenca v Zagrebu. Včeraj je prišla v zagrebški nadškofski palači konferenca jugoslovanskih katoliških škofov, ki bo trajala več dni. Razpravljala se bodo med drugim tudi razna delikatna vprašanja kakor: kdo naj bi imel postati edini kardinal v Jugoslaviji in kdo naslednik nadškofa dr. Bauerja. Kakor se poroča, je minister dr. Janjčič predlagal za kardinala dr. Bauerja, prodira pa bo pod vplivom dr. Korošca v Vatikanu najbrže kandidatura ljubljanskega škofa dr. Jegliča. Kot kandidat za zagrebškega nadškofa se imenuje sarajevski nadškof dr. Šarić.

* Odlikovanje hrvatskih prosvetnih delavcev. S svetosavskim ukazom so bili na Hrvatskem med drugim odlikovani sledeči kulturni delavci: z redom sv. Save II. razreda: predsednik Jug. akad. znanosti dr. Gustav Jančič, člana akademije dr. Maretič in dr. Musić, rektor univerze dr. Zimmermann, univ. pr. dr. Manojlovič in dr. Varčič. Z redom sv. Save III. razreda: univ. prof. in starosta sokolske župe v Zagrebu dr. Lazar Car, z redom sv. Save V. razreda dirigent zagrebške opere Kresimir Baranović in učiteljica Jelena Paunović.

* Stoletnica Radičevićevega rojstva. — Znan pesnik Dranko Radičević je bil rojen dne 28. marca 1824. v Slavonskem Brodu. Mesto Brod je sklenilo da na svečan način praznuje stoletnico njegovega rojstva. V to svrhu je bil izvoljen poseben odbor. Spominjale ploščo, ki se bo izdala na rojstni hiši Radičevićevi, bo izdelal znani obrazložitelj umetnik profesor Čindrič.

* Kdo bo italijanski poslanik v Beogradu? Rimska «Tribuna» javlja, da bo dosedanjí odpravnik poslov v Beogradu

Summonte imenovan za italijanskega poslanika v Beogradu in da so vesti o imenovanju generala Bodrera netočne.

* Pomorska komanda na Sušaku. Prva obsesta pomorska komanda, ki je imela doslej svoj sedež v Kraljevi, je sedaj, ko je likvidiran jadranski spor, definitivno prenesla svoje delovanje na Sušak. Na čelu te komande, v katere področje spada celo gornje Primorje, je naš rojak admiral Koch, ki je bil — kakor znano — prvi oficir bivše avstroogradske vojne mornarice, ki se je pridružil prevratnemu gibanju.

* Odlikovanje našega prijatelja. G. profesor Lucien Tesnière, ki je doslej predaval francoščino na ljubljanski univerzi, je imenovan na stolico slovenske filologije na univerzi v Strassburgu, na mesto profesorja Andreja Mazona, ki je bil pred kratkim imenovan za naslednika Louisa Legerja na College de France v Parizu. Gospodu Tesnièreu, ki je temeljit poznavalec našega jezika in naroda, na tem odlikovanju iskreno čestitamo z iskreno željo, da tudi na svojem novem mestu ohrani našemu dištvu tisto naklonjenost, ki mu jo je izkazoval doslej.

* Kipar Napotnik obolev. Kipar Ivan Napotnik, znan obiskovalcem naših umetnostnih razstav po svojih skulpturah, je težko obolev in leži v Zavodnjah pri Šoštanjcu.

* Nov kovani denar. V našem finančnem ministertvu so se v zadnjih dneh vršile konference v zadevi novih kovanih novčanic po 1 Din in 50 par. Te kovane novčance bodo nadomestile papirnaté novčance omenjene vrednosti. Upati je torej, da se v doglednem času iznebimo izrabljenega in umazanega papirnatega drobiža.

* Iz državne službe. Na lastno prošnjo je bil upokojen g. dr. Josip Rožman, profesor na dr. realni gimnaziji v Celju.

* Himen. Poročil se je v Mariboru veleposelnik g. Anton Osrajin z Janžvega vrha z gđ. Marijo Pavalec, posestnico v Rupertah.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla v sredo ga. Lucija Petek, stara 70 let. Pogreb danes ob 16. iz drž. bolnice. — Včeraj je preminula v Trbovljah ga. Karolina Berger v starosti 75 let, pokopano je jutri v soboto ob 16. — Pod Sv. Jožefom pri Celju je umrl dne 23. m. m. g. Anton Vrežar, p. d. Marovčev, splošno priljubljen in znan posestnik. — N. v. m. p.

* Prenos trupla M. Rodzjanka v Beograd. Vlada je sklenila, da se zemski ostanki te dni v Vrhu v Vojvodini umrlega predsednika ruske drame, M. V. Rodzjanka, prepeljejo v Beograd.

* Za zboljšanje invalidskega vprašanja. Delegacija izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov iz Ljubljane je odpotovala včeraj v Beograd na plenarno sejo. Z ozirom na današnji skrajno nepovoljni položaj vojnih žrtvi misli izvršiti energično intervencijo pri ministru za socialno politiko glede poboljšanja gmočnega stanja ter v slučaju nepopoljnega uspeha zaprositi za advencijo pri njegovem Velikantstvu kralju, da mu razloži stanje bednih invalidov, vdov in sirot v Sloveniji. Tudi misli nastopiti pri strankinih klubih, da se zavzemajo za zboljšanje stanja in jih zaprositi za pomoč v borbah, ki jih mora udruženje voditi proti vsem slavljenim nam zaprekam. Zahtevala bo energičnega nastopa proti krivicam izvršenim pri redukcijah, specialni komisiji za pregled in razdiranje invalidske uprave. O uspehih delegacije bo sporočeno.

* Javni protestni shod pridobitnih slojev v Celju. Ukinitje obrtno-zadružnega nadzornišva in ekspozitive urada za pospeševanje obrti v Celju je vse pridobitne sloje mariborske oblasti naravnost konsterminiralo. Ta potrebitni urad je pred tremi leti zrastle iz nič, danes pa vrši po

krasno zbranim materialu ogromno gospodarsko delo med obrtništvom. Zadruga, ki so med vojno zaspale ter bile po pretekli večini v nasprotnikih rokah, preveča danes sveži stanovski in narodni duh. Slovenska javnost v obsejnih krajih se ne bo varala, ako trdi, da je ukinitve celjskega obrtno-zadružnega urada koncesija Nemcem, ki pomagajo danes vleči škripajoči vladni voz. Silna ogorčenost nad tem herostratskim činom, ki ga je zakrivila vlada, je povod, da sklicujejo Zveza štajerskih obrtnih zadrug v Celju, Zveza gostilničarskih zadrug za bivše Slov. štajersko, Prekmurje in Mehiško dolino v Celju na soboto 2. t. m. ob 9. uri dopoldne v hotelu Union v Celju protestni shod vseh pridobitnih slojev, na katerem se bo razpravljalo o ukinitvi obrtno-zadružnega urada v Celju.

* Volitve v meštansko korporacijo v Kamniku. Poročajo nam: Prošlo nedeljo so se vršile po dolgem času zopet enkrat volitve v gospodarski (dvor) te velevažne korporacije, ki poseduje obširne blistrške gozdove. JDS. v svesti si svoje premoči je ponujala klerikalnem kompromisu, ki bi od 6 odbornikov dal klerikalcem 3 mesta in od 6 namestnikov 2 mesta, naglašujoč, da bi se ta strogo gospodarski odbor na ta način depolitiziral. Klerikalci so to ponudbo, zanašajoč se na svoj volilni manevar, za katerega so jim je dal izkoristiti dr. Ivo Šubelj, odklonili, za trdo računajoč na večino, katere pa dosega niso v tem zastopu nikoli imeli. Na ta način so klerikalci potegnili cele volitve iz gospodarskega stališča, za katerega se je JDS. tako zavzemala, na strankarsko politično polje. Klerikalna agitacija je bila tako živahna, da je postala končno smešna. Ob vzornih disciplini naših pristave so se računali klerikalci izjavljali in ima izvoljeni odbor tretjinsko večino naših pristave po veljavnem proporciju. Od nekdanj nastakujejo klerikalci korporacijo pod različnimi gesli in firmami — sedaj so poskusili s najnovejšo firmo, doktor Subljem, pod vodstvom g. Dorca.

Mleko.

Zdržene mlekarne, Vojaška ulica, nasproti belgijske vlepnice, sprejemajo zopet in to do 15. februarja nove abonentne za mleko, ki se dostavlja z vozi dneвно na dom in to v poljubni množici. Garantira se za popolnoma sveže, čisto, pasteurizirano mleko s približno 85% točnice. Naroka se lahko tudi telefonično, št. 418.

* Vest o begu reparja in morileca Caruge so razširile tudi pri nas. Pripovedujejo se celo podrobnosti, kako je Caruga ubil 4 orožnike, da je mogel iz zapore, druga verzija zopet pravi, da so stražniki zbežali z njim, ker jim je obljubil visoke nagrade itd. Kakor nam poročajo iz Zagreba, so vse te vesti izmišljene. Caruga se nahaja v preiskovalnem zaporu osijskega sodišča ter ga vsak dan zaslišujejo. Okovan je vsled svoje nasilnosti in opasnosti v verige na nogah in vanka možnost boga je izključena.

* Vleed neutemeljene obdolžitve hotelu v smrt. V Subotici je bila v tamkajšnji bolnici nameščena dvanesletna deklica Katka Granja, ki je bila poštna in izredno marljiva v službi. Te dni pa jo je neka bolnišnična sestra obdoličila, da je ukradla neke copate, vsled česar je bila iz službe odpuštena. To je bilo deklici takoj k sreči, da je izpila večje količino raztopljene sode. Ker je bila zdravniška pomoč takoj pri rokah, so otroku zaenkrat rešili življenje. Izkazalo se je, da je bilo dekle po krivem obdolženo.

* Hišne za kraljevi dvor. Uprava dvora v Beogradu potrebuje takoj 4 prvovrstne hišne, ki so vajene posla v najboljših hišah. Pogoji: hrana, stanovanje, obleka in 630 Din mesečno. Pismene ponudbe naj se pošlje nemudoma na naslov Slavko Plemelj, Ljubljana, Vodnikov trg 5.

* Društvo upokojencev južne železnice ima svoj redni občni zbor v nedeljo 10. februarja ob 2. uri popoldne v restavraciji pri Levu, Gospodarska cesta v Ljubljani. Člani se vabijo, naj se ga v obilnem številu udeležijo. Predsedstvo.

* Domača predpustna veselica se vrši na Laverici pri Ljubljani v gostilni Ogrin v soboto na Svecnico. Pristna vinska kapljica, prvovrstna jedila, gorka in mirna ter izborne domače klobase; cene nizke, vslop prost. Za obilni obisk se priporoča Franc Mehl, mesar in gostilničar.

* Afera Kliš v Novem Sadu, o kateri smo pred kratkim poročali, je imela za Klišve upnike nenadejane posledice. Kliš je napravil nad tri milijone goljufivih dolgov, katere je pa večinom porabil za plačevanje odušinskih obresti svojim upnikom. Sodišče zavzema stališče, da so kaznivši tudi upniki ter je proti 18 izmed njih vložilo kazensko ovadbo zaradi je-manja odušinskih obresti.

* Cerkevni rop v Tešlju. Pred nekaj dnevi so vlomili v župno cerkev v Tešlju neznanzi zlikovci in ukradli kelih ter monstranco v vrednosti 10.000 Din.

* Naš rojak ponearečil v tujini. V Clevelandu v severni Ameriki je dne 5. januarja smrtno ponearečil naš rojak Matveje Prznik, rodom iz Medvejske pri Velikih Lačah. Povožila ga je cestna železnica. Bil je takoj mrtev. Zapuška žena in več otrok. V Ameriki je bival 21 let.

Iz Ljubljane

u— Ministrski predsednik Pašić in zunanji minister dr. Ninčić sta prispela včeraj ob 16.15 na povratku iz Rima s svojim spremstvom s tržaškimi brzojavkom v Ljubljano. Vlak je bil tri četrt ure na postaji, nakar je ob 17. nadaljeval vožnjo proti Beogradu. Oficijelnega sprejema ni bilo in se Pašić sploh ni pokazal. Le zunanji minister dr. Ninčić je s raznimi dostojanstveniki izmenjal nekaj besed.

u— Notranje ministarstvo pospešuje stanovanjsko mizerijo v Ljubljani. Stanovanjsko bedo je mogoče omiliti in zatreti le z gradnjo novih hiš. Vlada zato sili celo zasebnike, da zidajo. Kar zahteva od drugih, tega pa sama ne dela. Zasedla je razne stanovanjske hiše s pisarnami, zasedla celo šole za uradi in treba se je boriti z njo celo potem za stanarino. Vlada s raznimi civilnimi, vojaškimi, železniškimi i. dr. uradi igra tudi v Ljubljani ulogo ježa v lisicah brlogu. Razmere so po krivdi vlade v nebo vpijoče, stanovanjsko mizerijo je baš po krivdi ministrstva tudi v Ljubljani neodpravijska, a zdi se, da bo še večja. Ista drž. vlada, ki sili z vsemi sredstvi državljane, naj zidajo, se voče z verižniki in prekupčevalci hiš, dela s provizijami in podkupovanji, da meče državljane na cesto, a sama kupuje stanovanjske hiše za urade. Pravkar se pripravlja nov tak škandal! Za orožništvo v Ljubljani in za orožniške pripravnike hoče kupiti notranje ministvo na Rimski cesti dve dvonadstropni hiši. Vreči hoče kar 15 strank, večinom javnih nameščencev z otroki vred na ulico! Obeta se nam torej prava ljuta borba obupancev proti vladni nasilnosti in pa brezglavosti. 15 strank se bo pravdalo z njo na žive in mrtve. Kajti kam naj gredo vsi ti ljudje, okoli 80 oseb, danes v Ljubljani stanovat? A najlepše pri vsej tej nečuvnosti je dejstvo, da se hoče dati — cui prodest? — beograjska orož. vrh. komanda vedoma — nasamariti! Kupiti hoče namreč hiši, ki sta le na zunanji lepi, a v notranjosti trhli in piškavi. Večina stropov je gnilih, a skoraj vsa stanišča so nerabna, hišna kanalizacija je zrušena, peti so skrajno slabe, stene tanke kakor iz lepenke. Hiši trepetata od tal do dimnikov, ako zdrči mimo najrazdalje avto. Hiši sta nujno potrebni najrazdaljejših poprav, ki pa bi stale stokrat več, nego sta hiši danes vredni. In v to podrtijo hoče zabiti notranje ministarstvo tiste milijone, ki bi jih lahko dobro uporabilo za novo, zdravo in dobro stavbo! Čemu? Kdo ima skomine po proviziji in po bakšišu? Mi opozarjamo tukajšnjo vlado na preteči škandal. Se je čas, da se onemogočijo — Naj se odpošlje objektivna stavbna komisija da hiši pregleda in ugotovi, da so naše trditve resnične! A vlada tudi ukreni, da se zidajo za drž. urade in orožnike nove hiše. Ljudi pa naj se ne peha na ulico in ne ustvarja novih zdvojenecv.

u— Nov mitniški urad v Ljubljani. — Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada v Ljubljani nam sporoča, da prične uradovati s 1. februarjem na južnem kolodvoru, pri izhodu v Metelkovo ulico nov linjski urad. Služil bo pred vsem vzhodnemu delu Ljubljane.

u— Nov vlak na Gorenjsko. Od današnjega dne dalje vozita med Ljubljano (gorenjski kolodvor) in Kranjem dnevno mešana vlaka št. 942 in 943. Odhod iz Ljubljane gorenjski kolodvor ob 8.54, prihod v Kranj ob 10.10; odhod iz Kranja ob 17.17, prihod v Ljubljano ob 18.29.

u— Okraden za 18.000 kron je bil — sredo zvečer na državnem kolodvoru v čakalnici pos. Ivan Merkuć z Iga. Tatmu je vzal iz žepa listnico z vsem denarjem in dokumenti.

u— Zenska realna gimnazija je včeraj zaključila prvi semester. Od 4te gimnazije jih je dobilo prvi red 244 a 61 odst. 140 gojenk ali 34 odst. pa drugi red.

u— Slovensko Planinsko društvo opozarja na svoj planinski ples, ki se bo vršil v vseh prostorih Narodnega doma

Ljubljana 31. januarja 1924.

Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	774.3	-8.5	sev. vzh.	del. obl.	—
Ljubljana	14.	774.0	-2.8	"	"	—
Ljubljana	21.	775.2	-2.8	"	jasno	—
Zagreb	7.	775.1	-8.0	brevetna	oblačno	—
Beograd	7.	775.8	-8.0	"	"	—
Dunaj	7.	775.3	-7.0	sev. zapad	"	0.1
Praga	7.	775.7	-10.0	jug. zap.	več obl.	—
Isomost	7.	777.5	-10.0	brevetna	oblačno	—

V Ljubljani barometer višji temper. nižja.

Solnce vzhaja ob 7.25, zahaja ob 17.01

Ljubljana 81. januarja 1924.

Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	774.3	-8.5	sev. vzh.	del. obl.	—
Ljubljana	14.	774.0	-2.8	"	"	—
Ljubljana	21.	775.2	-2.8	"	jasno	—
Zagreb	7.	775.1	-8.0	brevetna	oblačno	—
Beograd	7.	775.8	-8.0	"	"	—
Dunaj	7.	775.3	-7.0	sev. zapad	"	0.1
Praga	7.	775.7	-10.0	jug. zap.	več obl.	—
Isomost	7.	777.5	-10.0	brevetna	oblačno	—

V Ljubljani barometer višji temper. nižja.

Solnce vzhaja ob 7.25, zahaja ob 17.01

Dunajsko vremensko poročilo: 50. širinski pas tvori mejo med gorkim južnozpadnim tokom v severni Evropi in mrzlim na Sredozemskem morju. Na ozemlju visokega tlaka je večinom jasno, na Severnem in Vzhodnem morju pa

v Ljubljani na Svecnico v soboto dne 2. februarja 1924. Godba Dravske div. zije v vseh prostorih. Velik srečlov, mnogo in lepih dobikov! Predprodaja vstopnic v trgovini J. Korenčan. Mestni trg in Ivanuš v Vlaij, Wolfova ulica.

Drasliše SK. Irlirja je vsled svoje senčne proti severu odprte lege v naj. boljšem stanju ter posebno v večernih urah prav dobro obiskano. Ljubljana je pridobila s njim umetno drasliše, ki je uporabno že ob najmanjšem mrazu ter se lahko vzdrži v dobrem stanju še mnogo dni potem, ko so naravna drasliša že neporabna.

u— KONCERT. Od nedelje 3. t. m. v restavraciji in kavarni Tratinik redno vsaki dan koncert ciganske kapela pod vodstvom primaža Miškota od 8. do 1. ure ponoči.

u— Gostilna Brodnik, preje Anžok, v Spodnji Šiški nazarinja, da se doba v petek, soboto in nedeljo pristne domače klobase in pristni gorki kreki. Točijo se pristna dalmatinska vina.

Iz Celja

e— Elektrifikacija mesta Celje in o kofice. Kakor smo že poročali, so bo električna naspeljava celjskega mesta preuredila na ta način, da dobi od tvrdje Westen podvojeno električno energijo. Tozadevna dela so se oddala ju. goslov. Siemens, ki pa ne more prej. z. c. ti a preureditvi, predajo se ni iz. vršil komisionalni ogled. Na opetovano prošnjo mestnega magistrata je sedaj razpisana komisija na 11. februar, kar na to mora tvrdka glasom pogodbe s delom pričeti ter ga najpozneje tem. treh mesecev dovršiti. Razna obrtna in industrijska podjetja v Celju in okolici, ki že težko pogrežajo električni tok, bodo gotovo z zadovoljstvom sprejela to vest, da je v doglednem času pričakovati zadovoljive rešitve elektrifikacije Celja in okolice.

e— Večja tatvina v Majdiševi trgovini s železnino v Celju. Komaj smo pred kratkim poročali, da so varnostni organi izsledili več uzmovitev v trgovini Raskusch, je zopet pod ključem več tatvin. skih tovarišev, ki so pokradli v Majdiševi trgovini razne stvari, med njimi p. le, kositer, železne oši ter jih prodajali strankam. Doslej so aretirani uslužben. ci Gračner, Biderman, Stropnik, skladi. šnik Kosesnik in kovač Možina. Pre. iskava se pa še nadaljuje.

e— Društvo stanovanjskih najemal. kov ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 6. t. m. ob 20. uri v prostorih hotela Balkan. Dnevni red običajen.

Iz Maribora

e— Lepa družabna prireditel. V sredi do zvečer se je vršil v restavraciji Pun. tigam zopet družabni večer Gospodarsko-političnega društva, ki je bil zelo dobro obiskan. Predsednik dr. Pintar je poročal o gospodarski konferenci v Zagrebu, nakar je sledilo predavanje o ob. lastni in srečki samoupravi. Dr. Pivko je ob velikem zanimanju navzočih čital odlomke iz svoje še nenatisnjene knjige «Vulkinska tla». Lepega večera so se udeležili tudi somišljeniki iz okolice.

e— Društvo za podporo revnih učencv v Mariboru ima svoj občni zbor v ponedeljek, dne 4. februarja ob 19.30. Nadejamo se, da bo obisk zadovoljiv, ker šteje društvo 1500 članov in je na. men istega tako plemeniti!

e— Cvetlična razstava v prid «Domu ubogih». Pomožna stanovanjska akcija, ki ima namen zgraditi dom za brezsta. novanjske in dom za tuberkulozne re. veže, nastopi te dni svojo pot javne zbirke. V ta namen sta zamišljeni dve prireditvi: Sadjarsko in vrtnarsko dru. štvo za Slovenijo priredi svoj letošnji občni zbor dne 1. februarja v Mariboru. Udeležiti se ob enem velike cvetlične raz. stave, katero priredi v prid akciji «Domu ubogih» velepodjetje «Vrti Džamonja i drugi» dne 2. in 3. februarja. To akcijo je dosedaj vodila Kreditna in stavbna zadruga «Mojmir», ki je izvrši. tev poverila samostojnemu odboru «Domu ubogih», kateremu predseduje g. Gjuro Džamonja. Akcija stoji pod protektorat. tom škofa dr. Karlina in častnim pred. sedstvom velikega župana dr. Ploja. Po razstavi se skliče velika anketa, za pre. osnovo dosedanjega odbora v posebno samostojno društvo.

e— Društvo za podporo revnih učencv, ki ima 1500 članov, je imelo v ne. deljo dopoldne nesklepen občen zbor, menda predvsem zato, ker se je isto. časno vršila v Götvozi dvorani Sveto. savska proslava. Prihodnji občni zbor izredno agilnega in uspešno delujočega podpornega društva bo v ponedeljek dne 4. februarja ob pol 20. uri v dekl. mešč. šoli v Cankarjevi ulici.

burne debate. Strokovno organizirani spodbijajoči umetniki so namreč zahte. vali za svojo organizacijo pravico, da delegira v odbor Narodne galerije polovico odbornikov in le ostala polovica da se voli. Odbor Nar. galerije je bil proti tej določbi. Njegovo mnenje je prodrio z veliko večino, ker so glasovali zanj tudi mnogi umetniki sami. Istočasno se je sklenilo znižati število odbornikov od 30 na 12.

Ljubljanska opera. Plesni večer Rute Vavpotičeve. Gotovo je gđ. Vavpotičeva v našem današnjem opernem baletu edina, ki ima v sebi močno hotenje in idejno stremiljenje, dospeti po novih po. tih do umetnosti plesa: v ritmičnih zg. lkih in skokih izražati duševno življenje, v plesu podajati vsebino izbranih kom. pozicij. Njena volja dosega že krasne uspehe. Vse, kar nam je podala sinoči, priča o njenem resničnem plesnem ta. lentu, veliki muzikalnosti, čustvenosti, umelu za gracio, predvsem pa o impo. nentnosti marljivosti. Ker se odlikuje vrhu. tega še s pristnim temperamentom in je po naravi obdarjena, ne dvomimo, da se odpira še zelo mladostni plesalski lo. pa umetniška karjiera. Prej seveda mora dočela premagati tehniške pogoje ter na. polniti svojo dušo z doživetji, ki jih iz. raža danes še bolj instinktivno in priu. čeno, nego resnično. Že sinoči, na svojem prvem javnem večeru, je dosegla uspehe na katere je lahko ponosna. Njena zuna. nja oprema, njene toalete so kazale naj. izbranejši okus ter je podajala resnično u. poetične vtiske. Najboljša je bila v 2. a.

4. in 8. točki; najmanje ji leži št. 1. Za točki 5. in 7. ji morda še nedostaje fi. zične sile; zelo zanimivi sta bili Šker. jančevici točki, zlasti prva. Vse točke pa je izvajala okusno in z dojmljivo ljube. zivostjo. Deležna je bila živahnega pri. znanja ter je prejela troje, prav zaslu. ženih cvetličnih odlikovanj. Na klavirju je še fino sugestivno spremljal g. Niko Stritof. Zal, da se je vršil plesni večer 31.; zato je bilo gledališče prav slabo zasedeno. Domača vrlo simpatična p. salka bi bila zaslužila polno hišo.

Premiera «Beneškega trgovca». Danes v petek ob 8. uri zvečer je v dram. skem gledališču premiera «Beneškega tr. govca». Delo je zrealizir g. Šest. Po nje. govem zamisleku je izvršil dekoracije šef gledališke slikarne g. Skružny. Med temi je pet velikih gobelinov, narejenih po slikah starih in znamenitih italijan. skih mojstrov. — Porijo igra ga. Mari. ja Vera, Šhyloka in aragonskega kra. ljeviča igraata izmenoma gg. Lipah in g. Rogoz. Pri premieri bo Šhylock g. Rog. oz, kraljeviš aragonski pa g. Lipah. Pri repitzi bo naroba. V ostalih vlogah je zaposleno do mlega vse osebe drame. Glabo k veseligrji je složil g. Pauer, ki bo tudi dirigiral. Premiera je izven abon. maja, prva repitza bo v nedeljo dne 3. februarja.

Šentjakobski oder v Ljubljani upri. zori v petek dne 1. februarja in v ne. deljo dne 3. februarja burko «Vražji Ru. di». Burka ima izredno komične zaplet. ljaše. Predprodaja vstopnic od zreda na. prej v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

Kino LJUBLJANSKI DVOR
1., 2., 3. februarja

Arena življenja

Največja drama iz življenja bikoborov v Španiji, v 8 dejanjih.

Slike: Amaterski borec z bikli. — Prvi torear v Španiji. — Poroka v Ljubljano Carmen. — Trije usodepolni znaki. — Prstan krasotice Donne Sole. — Bikoborec kot njena igračka. — Lepa in tudi zelo ostudna lju. bezen. — Razbojnik in torear.

Poslednja pot znamenitega biko. borca v Arenu. — Na smrtal postelji. — Tisočglava množica živali.

POZOR! POZOR!

Radi dolžine filma in krasnih slik so vrše

2 urne predstave

V petek 1., ob 3., 7. in 9. uri

V soboto 2. in nedeljo 3.

dopoldne ob 11. uri in popoldne ob 3., 5., 7., in 9. uri</

Gospodarstvo

Namestitev ljubljanske carinarnice

Včeraj zvečer se je vršila v posvetovalnici Trgovske in obrtniške zbornice carinska konferenca, na kateri se je razpravljalo o vprašanju namestitve ljubljanske carinarnice v prostorih in skladišnih spedijske d. d. «Balkan». Kot predpovedovanje k tej anketi se je vršila dopoldne ožji sestanek, sklican od gremija trgovcev v Ljubljani.

Na tem sestanku je podal tajnik Trg. in obrtniške zbornice g. Mohorič objektivno sliko in različne možnosti rešitve tega vprašanja v pošte nastopata povzame:

Predvsem se ugotavlja, da sedanja skladišča za carinski promet iz Ljubljane popolnoma zadostujejo, da pa sedanji pisarniški prostori nikako ne odgovarjajo. Carinarnici gre v prvi vrsti za to, da bi dobila uradne poslovne prostore. Vprašanje je že nad dve leti staro, a se radi nezanimanja bivšega ravnatelja južne železnice ni rešilo. Sedaj pridejo med različnimi alternativami za rešitev tega vprašanja v pošte nastopne ponudbe in načrti:

Ponudba spedijske d. d. Balkan, da bi se carinska skladišča kakor tudi pisarniški prostori z dovoznim tirom in pa rampo dali na razpologo za dobo 25 let proti običajni odkodnini, ki bi obstajala v 20 odstotni participaciji na ležarini, ki se plačuje za blago, ležeče v carinskih skladiščih preko ležarine prostega roka, ki znaša 48 ur.

To ponudbo podpira generalna direkcija carin, ker je za namestitev pisarni glavne carinarnice poslopije «Balkana» zelo ugodno, medtem ko skladišča, rampa, lega tira, dovozne in dovlačilne prilike ter drugi momenti trgovstvu ne konvenirajo.

Po privatnem obvestilu upravnika g. I. Rupelja stavi generalni direktor carin ljubljanskemu trgovstvu alternativo, da potrdi offerto «Balkana», ako mu na prihodnji carinski konferenci ne stavi obvezne druge ponudbe. To postopanje motivira generalni direktor g. Dimitrijevič s tem, da v starih poslovnih prostorih ni mogoče vzdrževati rednega poslovanja in da uradništvo radi nehiženih razmer propada. Zato je odločitev ljubljanskega trgovstva najna.

Nadalje bi prišla v pošte namestitev carinarnice na sedanjem gorenjskem kolodvoru, in sicer v tamošnjih skladiščih ob cesti na Gorenjsko železnico in deloma eventualno v sprejemnih prostorih gorenjskega državnega kolodvora. Ta načrt je pokrenilo prometno ministrstvo, toda komisijoneli ogled je ugotovil nemogućnost namestitve v teh prostorih.

Končno obstoja načrt za povečanje prostorov pri sedanjem carinskem železniškem skladišču na glavnem kolodvoru. Ta načrt je izvršil na podlagi komisijoneli ogledov arhitekt tehničnega oddelka ravnateljstva g. Šmidinger in so stroški zanj proračunani na 2 milijona dinarjev.

Nameravana je nadzidava sedanjih pisarniških prostorov, dalje spojitve in nadzidava pisarniških prostorov za lokalni blagovni železniški promet. Prepustilo bi se carinarnici celo prvo skladišče z na obeh straneh nadzidanimi pisarniški prostori in bi skladišče za sedanji promet, ki za enkrat ne narašča, tudi za največje sezone popolnoma zadostovalo.

Sedanja skladišča so zgrajena od južne železnice in se nahajajo na železniškem svetu ter so prešla z vsemi drugimi železniškimi objekti v upravo in v najem državne železnice. Po dobljenih informacijah ima v zmislu rimskega sporazuma izvršiti najemnik, to je obratno vodstvo državne železnice, vse investicije in zgradbe, ki so za promet in obrat potrebne. Južna železnica sama nima nikakega interesa niti baje tudi namena udeležiti se v Ljubljani kakih investicij. Železniška uprava se doslej za to vprašanje ni hotela brigati, da bi bila po obstoječih naredbah primorana skrbeti za namestitev carinarnice, ker je po naredbi iz leta 1921 dobivala odkodnino samo za skladišče, ki je bilo oddano carinski upravi v uporabo, in sicer v iznosu 20 odst. od vsakovrstne ležarine, medtem ko za pisarniške prostore ne dobiva nikake ležarine.

Konkretno je v tem slučaju le predlog spedijske d. d. Balkan. O tem se je sinoči tudi vršila takozvana carinska konferenca pod vodstvom glavnega revizorja g. Popovića. Posvetovanja so se udeležili gg. načelnik gremija trgovcev v Ljubljani Stupica, načelnik gremija okolica Ljubljane Zehal, načelnik zveze gremijev Jelačin, od Trgovske in obrtniške zbornice predsednik Knez, podpredsednik Ogrin, tajnik Mohorič in dr. Pless, uradništvo carinarnice, zastopniki carinskih posrednikov in špediterjev ter končno številno ljubljansko trgovstvo.

Najprej je povzel besedo g. Jelačin da je treba kot začasno rešitev offerto d. d. «Balkana» vsaj prehodno uvaževati. Samo naj bi carinska uprava dala trgovstvu priliko, da bi sodelovalo pri ureditvi manipulatornih poslov po namestitvi carinarnice v «Balkan». Sicer pa smatra za najugodnejšo praktično rešitev nadzidavo sedanjih pisarniških prostorov in zeli, da se v tem oziru doseže sporazum med prometno in carinsko upravo.

G. Zehal navaja celo vrsto tehničnih uvaževanja vrednih pomislekov glede skladišča «Balkana», posebno glede prekladanja blaga, prehoda preko Dunajske ceste, užitinske kontrole in prometnih prilik pri «Balkanu». Njegovim izvajanjem je ogromna večina navzočih trgovcev z odobravanjem pritrjevala.

Debate so se udeleževali med drugimi gg. Ogrin, Stupica, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn Boncelj, ki je bil isto tako proti namestitvi carinarnice v «Balkanu». Najbolj je ponudbo namestitve carinarnice v «Balkanu» zagovarjalo carinsko uradništvo, češ, da v sedanjih nehiženih prostorih njihovo zdravje silno trpi.

Zastopnik direkcije državnih železnic v Ljubljani g. Deržić je izjavil, da je še biva južna železnica stavila v proračun za 1924/1925 potreben kredit za nadzidavo in da je sedaj od finančnega odbora odvisno, da se ta kredit odobri, na kar bi se začelo takoj z zgradbo. Glede «Balkana» izjavlja, da je iz prometnotehničnih ozirov nemogoče sprejeti ponudbo in da bo direkcija nastopila proti namestitvi carinarnice v skladiščih «Balkana».

Zborovalci so končno splošno odklanjali ponudbo «Balkana», ker je namestitev carinarnice v «Balkanu» proti interesom ljubljanskega trgovstva. Sklenilo se je le, da naj Trgovska in obrtniška zbornica skliče še eno anketo, kjer bi se na širšem foru vprašanje vsestransko proučilo in tudi konkretizirale možnosti glede finansiranja nadzidanja carinarnice. Vohče je vladalo med zborovalci začudenje, zakaj se ta za trgovstvo škodljiva in nesprejemljiva ponudba «Balkana» toliko forsira.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (31. januarja) Pšenica: baška, 2 odst. 2 vagona 345 do 347,5; baška, 79 do 80 kg, 2 vagona 347,5 do 350. Oves: baški, 1 vagon 250. Turčija: baška, 2 vagona 315; baška, duplikat kasa, 11 vagonov 257,5 do 260; baška, 100 odst. kasa, 6 vagonov 250; sremska, 2 vagona 260. Moka: baza «B», 1 vagon 525; «C», 2 vagona 825; «C», 1 vagon 805. Tendence nespremenljive.

Zagrebaški tedenski sejem (31. januarja). Dagon goveje živine obilen, a dagon svinj slab. Dovož krme je bil izdaten. Živina se je kupovala večinoma za izvoz in so bile zato cene žvrste. Promet je bil zelo živahen. Cene za kg žive teže: voli domači I. 15 do 16,25, II. 14 do 14,5, III. 12 do 13,5, bosanski voli I. 12 do 13,5, II. 9,5 do 12, III. 8 do 10, mlada živina 13 do 15, krave 10 do 15, teleta 20 do 21,5, svinje boljše 20 do 27,5, slabše 20 do 21,25 Din. Krma: seno 75 do 112,5, olava 150 do 175, detelja 125 do 135,5, slama 75 do 100 Din za 100 kg.

Izvoz drv za kurjavo je značal leta 1923. 700.000 q v vrednosti 600 milijonov Din. Izvažalo se je največ v Italijo, potem v Francijo. Celo izvoz v Madžarsko je bil precejšen.

Ustanovitev rafinerije olja v Boki Kotorski. Hrvatski listi poročajo, da namerava neka skupina češkoslovaških industrijcev osnovati v Boki Kotorski rafinerijo olja.

Tovarnica za popravilanje vagonov «Jasenica» v smederevski Palanki je začela obratovati. Podjetje je opremljeno z najmodernejšimi stroji. Njegova kapaciteta je popravilo 200 vagonov mesečno.

«Slavonija», društvo za industrijo drva v Zagrebu povišuje glavnicu od 40 na 60 milijonov Din. Starim delničarjem se prepušča 20.000 delnic po 50 Din nominalne, in sicer na 4 stare ena nova po tečaju 75 Din ter vrhuteča še za stroške in take 25 Din. Ostale delnice prevzame inozemski sindikat po višjem tečaju v svrhu uvedanja delnic na zunanjih borzah. Opejla se izvršuje od 28. januarja do 9. februarja.

Izvoz ovac v Francijo. Iz Beograda poročajo, da so črnogorski gospodarski krogi prosili vlado, naj intervenira v Francijo v korist izvoza naših ovac. Pred vojno je obstajal med Črno goro in Francijo zadevni dogovor, ki je sedaj ukinjen. Črnogorski gospodarski krogi želijo, da se ta dogovor obnovi.

Izvoz ruskega žita v Trst. Med 1. decembrom 1923. in 15. januarjem 1924. se je - tržaški luki izkrcalo 27.000 ton žita iz Rusije. Od tega je bilo 15.000 ton v Avstrijo in Češkoslovaško. V drugi polovici januarja so prispele večje količine ruskega žita za Italijo in Francijo.

Izvoz češkoslovaških tekstilnih izdelkov v I. 1923. je značal vrednost 2745 milijonov Kš. Od tega je bilo (v milijonih Kš) za 1001 v Avstrijo, 285 v Jugoslavijo, 266 v Nemčijo, 252 v Madžarsko, 194 v Rumunijo, 84 v Poljsko, 112 v Anglijo, 54 v Nizozemsko, 50 v Ameriko, 30 v Italijo, 23 v Švico, 12 v Belgijo, 5 v Francijo in 308 v ostale dežele.

Otok bankovcev v Madžarski je narastel v tretjem tednu januarja za 27,3 milijarde na 985 milijard mK.

Rumunsko posojilo v Italiji. Iz Pariza poročajo, da je Rumunija pričela v Rimu pogajanja za posojilo v znesku 100 milijonov lir. Francosko posojilo je Rumunija odklonila, ker ni hotela sprejeti francoskih pogojev, po katerih bi morala za posojilo zastaviti dohodke petrolejskih vrelov.

Kriza tekstilne industrije v Poljski. Iz Varšave poročajo: Posledice velike krize v tekstilni industriji se že kažejo. V Lodzu je ustavilo plačila več velikih firm, ki so zaradi tega morale odpustiti delavstvo.

Povišanje diskonta v Poljski. Iz Varšave poročajo, da namerava Poljska državna posojilna blagajna te dni povišati diskont.

Nemška zlatonovčaniška banka. Iz Berlina poročajo: V prostorih Državne banke se vrše zaupni razgovori med zastopniki berlinskih velebank in ravnateljstvom Državne banke glede sodelovanja velebank pri osnovanju zlatonovčaniške banke. Gre za pribavljenje potrebnega deviznega fonda.

Znižanje cen železa v Nemčiji. Iz Hannovera poročajo, da je Zveza industrijcev sirovega železa glede na inozemsko konkurenco znižala cene sirovemu železu za nove zaključke za 5 do 10 zlatih mark pri toni.

Domače borze

31. januarja:

ZAGREB. Na efektivnem tržišču je bila tendenca nekoliko slabša. Bančni papirji so v glavnem ostali nespremenjeni razen Pražedlone, ki je nekoliko bolj popustila. Živahno se je trgovala Jugoslavenska. Od industrijskih papirjev je nadalje ostala Slavonska. — Devizno tržišče je nadalje slabo. Nekoliko živahnejše se je trgovalo v izplačilu Italija in Švica. Drugače je bil promet slab. Notirale so devize: Amsterdam 3240 do 0, Dunaj 0.12185 do 0.12385, Budimpešta 0.305 do 0.385, Italija izplačilo 377.2 do 380.2, Kristijanija 0 do 1200, London izplačilo 869.5 do 872.5, ček 868.75 do 871.75, New-York ček 86.5 do 87.5, Pariz 897.75 do 402.75, Praga 249 do 252, Sofija 0 do 67.5, Švica 1458 do 1508; valute: dolar 88.375 do 86.375, aK 0.12275 do 0, funt 860 do 0, mK 0.21 do 0.24, napoleonidori 330 do 0, lire 374.5 do 377.5; efekti: Eskomptna 108 do 109, Kreditna Zagreb 100 do 105, Hipotekarna 88 do 90, Jugoslavenska 151 do 153, Ljubljanska kreditna 213 do 215, Pražedlona 1010 do 1015, Slavenska 100 do 107, Srpska 180 do 140, Eksploatacija 144 do 145, Sečerana Osijek 1700 do 1710, Narodna žumska 180 do 181, Nihag 0 do 177.5, Gutmann 1810 do 1820, Slavetska 850 do 890, Slavonija 217 do 118, Strojne tovarne in livarne 150 do 0, Trbovlje 805 do 875, Tovarnica vagonov 160 do 175, 7 odst. investicija 67 do 0.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 3240 do 3250, Dunaj 0.1220 do 0.1222, Bruselj 353 do 360, Budimpešta 0.28 do 0.30, Bukarešta 43.25 do 43.50, Zeneva 1501 do 1502, London 371 do 371.2, Milan 378 do 378.5, Newyork 87 do 87.2, Pariz 401 do 402, Praga 249.5 do 249.7, Solun 160 do 162, Sofija 62 do 64.

Sokol

Sokolstvo in Reka

Vsem bratom in sestrami

Usoda Reke je značkrat zaprečena. Javnost ocenja to zgodovinsko dejstvo odgovornih državnikov po zlih posledicah in po zasluženih dobih, ki se obetajo našemu narodu tostran in onostran naše sedanje državne meje. Končno sodbo izreče zgodovina.

Istina je, da je marsikdo pričakoval več uspehov za nas in da so podpisni rimski pogodbi pokopali premnogo nado, ki je lažala težko eksistenco in neutešljivo pričakovanje naših neodrejenih bratov in sester.

Kar nam je naklonila trda sedanost, ni dar pravilne usode, nego je le nova vzpodbuda k nadaljnjemu, nikoli mirujočemu delu za osvobojenje vseh pripadnikov našega naroda in za njih združitev z nami v eni in nam vsem skupni domovini. Še danes štejeemo po milijonov svojcev, ki so na milost in nemilost izročeni tujemu jarmu. Njih usoda ni in ne sme biti z rimsko pogodbo zaključena za vedno! Zanje se začneja le nova doba bridkih preizkušenj, novih težav in duševnih muk, ki se izliva v val nemega hrepenenja po naši ljubezni in nezmanjšane zvestobe do rodne zemlje in krvi.

Tem bratom in sestram veljajo naši iskreni, bratski pozdravi! Njim velja naše ponovno zagotovilo, da tudi po rimski pogodbi nismo pozabili na nje, ampak da so posledje bliže našim srcem, saj ne more mednje in med nas postaviti meje nobena sila, ker ni nobena sila postavljena na temelj večne pravde.

Vse brate in sestre v osvobojeni in ujedineni domovini pa pozivljamo, naj jim bo neodrešena naša zemlja neprestano v spominu in naj zavestno, vztrajno in z podvojeno požrtvovalnostjo izvršujejo vzgojne naloge Sokolstva — o bračajo svoje poglede in misli v bodočnost, ki bo z našo podporo in pomočjo dovolj jaka, samozavestna, odločna in pripravljena, da prežene črno noč roba z zlato zoro svobode!

S tem pozivom izvršujemo sklep odbora seje z dne 27. januarja 1924. in pošiljamo vsem bratske pozdrave!

ZDRAVO!

Starešinstvo Jugosl. Sokolskega Saveza, Ljubljana, dne 30. januarja 1924.

Obmejne sokolske okrožje v Cerknici je imelo dne 27. januarja svoj I. redni občni zbor. Otvoril ga je starosta brat dr. Jože Bavdek. V svojem govoru je zlasti poudarjal pomen discipline v upravljanju sokolske organizacije in je bodril k vztrajnemu sokolskemu delu, ki mora biti osebno in obmejno krajih živahno in intenzivno. Omenjal je v splošnem zadovoljiv napredek Sokolstva na Notranjskem. — Glasom tajniškega poročila, ki ga je podal br. St. Ribnikar, šteje okrožje 7 društev in 1 odtok s skupno 746 člani. Okrožje se je osnovalo na tej podlagi, kot je danes, šele lani marca maja, zato je bilo v pretekli upravnici dobi dokaj notranjega, upravnega poslovanja, da se je organizacija po možnosti uvrstila. Da so vsa društva enako umevala pomen upravne discipline, bi bilo poslovanje lažje in uspešnejše. Pa je pričakovati v bodoči upravnici dobi v tem oziru izboljšanja. Br. načelnik vsled gotovih ovir ni mogel podati statističnega poročila, pač pa ga je podala načelnica, a. Mimi Kovačeva. Isto kaže, da raste med žensko mladostjo zanimanje za telovadbo. Načelnik prosvetnega oddelka br. Jože Barčević je opremil svoje poročilo z lepimi in vzpodbudnimi besedami: Tudi na prosvetnem polju napreduje notranjski Sokol. Skoro vsa društva imajo že svoje knjižnice. Pred vsemi se odlikuje Sokol v Cerknici, čigar knjižnica šteje že 900, povedani vezanji knjig. Marljivo delujejo dramatični odseki. Le predavanji bi se želelo več. Nalo se je izvolil sledeči odbor: starosta dr. Jože Bavdek, podstarosta Leopold Punčuh, tajnik Jože Šuštaršič, blagajnik Toussaint Oljak, načelnik Jože Kristen, načelnica Marija Punčuhova, načelnik prosvetnega oddelka Jože Barčević, nadzornik Ivan Kaučar. Novi odbor je sklenil, da se vrši letos okrožni zlet v Cerknici in je določil okrožni pored na 1 Din za osebo na leto. Po končanih slučajnostih je br. starosta s primernimi besedami zaključil zborovanje.

Velik telovadni stadion gradj Olepševalno društvo v Valjevu (Srbija) za oddotno sokolsko društvo, za sportne organizacije kakor tudi za uporabo šolski mladini. Stadion ima obliko amfiteatra ter bo arena 150 m dolga in 80 do 105 m široka, prostora bo za 5000 telovadcev. Da bi društvo zmoglo potrebno glavnicu, je izdalo srečke, ki jih prodaja po 5 Din. Kakor kaže, so se začela večja mesta v Srbiji zanimati za telesno vzgojo in bodo kmalu prekosila naše kraje, ki v tem pogledu bore malo store.

Velja tudi za naše razmere! Ob priliki sprejeda pri polaganju spominskih kamnov za Tyršev dom v Pragi je bilo opaziti med gledalci mnogo žlansva s sokolskim znakom, čeprav je izšel poziv na vse članstvo, da se udeleži sprejeda tudi lahko v civilni obleki s sokolskim znakom. To nedisciplino ostro bica «Vestnik Sokolsky», češ, da bratje in sestre, ki so se udeležili sprejeda kot gledalci, niso mogli bolje izpričati, kako malo polmujejo sokolsko disciplino in na kak način jo rušijo. Tyrš pravi: «Ne more ostati del samo gledalčnega občinstva, ker Sokolstvo ni zato tukaj, da bi drugi samo gledali nanje in samo prisluškovali njegovemu delovanju.» To je pravilno in velja tudi za one, ki so člani Sokola, pa ne gredo z njim na ulice, v javnost. — Tudi za naše jugoslovenske razmere velja to še v večji meri. Vprašajte osebno odbore velikih društev v mestih. Vse

Tuji v Ljubljani

Od srede na četrtek je prenočilo v Ljubljani skupno 134 tujcev. Od teh se je nastanilo 104 v hotelih in sicer:

UNION: Ahlborn Avgust, trgovec, Dunaj; Ament Viljem, trgovec, Dunaj; Brückner B. Viljem, inženjer, Gradec; dr. Beck Pavel, perovodja, Zagreb; Baehler Vilko, posestnik, Ptuj; Bresciani Bostili, trgovec, Modena; Dermotta Leopold, tovarnar, Dunaj; Fischer Rudolf, trgovec, Trst; dr. Gregorič Cvetko, tajnik ind. c., Beograd; Hirschfeld Karol, trgovec, Dunaj; Isajković Milan, trgovec, Temesvar; Kraker Josip, župnik, Kočevje; Kalan Jos., poslovođa, Skofjaloka; Košar Robert, vinogradnik, Sv. Bolfen; Lederman Ernst, tovarnar, Dunaj; dr. Lang Jurij, potnik, Gradec; A. Majcen, trgovec, Mokronog; Nasch Iv., potnik, Zagreb; Ozvald Mici, restavratorka, Jesenice; Pröwig Kurt, potnik, Dunaj; Puchar Josip, industrijalec, Trst; Roblek Franc, veleposelnik, Zalec; Raljer Rajko, učitelj, Sodražica; Romanelli Silvio, trgovec, Udine; Rehor Ladislav, trgovec, Zagreb; Starchi Josip, inženjer Beograd; Savič David, mesar, Mitrovica; Steuermann Marko, direktor, Zagreb; Sommer Ignac, prokurist, Dunaj; dr. Stanič Andjelko, bančni uradnik, Zagreb; Schreiber Makso, potnik, Dunaj; Tausig Oto, ravnatelj, Zagreb; Težak Marko, trgovec, Zagreb; Weitzfeld Beno, trg. potnik, Osijek; Zanella Umberto, trgovec, Verona.

SLON: Assan Jakob, trgovec, Banjaluka; Aganagli Salih, trgovec, Sarajevo; Anžič Josip, posestnik, Dobovce; Bollić Muho, trgovec, Petrovac; Breiner Filip, potnik, Osijek; Bazzanella Julij, zastopnik, Maribor; Cupara Anton, trgovec, Mlad-novac; Černe Boris, trg. Gorje; Flugar Dračotin, trgovec, Osijek; Greic Aleks, zasebnik, Prolez; Hahn Leopold, trgovec, Dunaj; Jerković Nikola, dijak, Split; Janežič Josip, veleposelnik, Bizeljsko; König Ivan, trgovec, Lovo Laze; Krizman Franc, trgovec, Ribnica; Krajcar Pavel, trgovec, Zagreb; Cassoli Mario, uradnik, Reggio Emilio; Caleri Fr., lesotrožec, Skofjaloka; Knez Franc, trg., Sapota; Kohn Adolf, trgovec, Čakovce;

polno je gledalcev, ki kopirno nosijo sokolski znak, kadar bi pa morali nastopiti z nami, ostanejo gledalci. (Po «Sokolskem Glasniku».)

Sport

RAZPIS

smuške tekme za prvenstvo «Jugoslavije 1924»

ki se vrši 10. februarja 1924, v Planju pri Ratečah na daljavo ca 20 km. Tekmuje se po tekmovalnih določilih JZS, ter je dovoljena udeležba le verificiranim tekmovalcem. Prijavnina znaša 10 Din za osebo ter je vpslati prijave najkasneje do petka 8. februarja na JZS. Zmagovalec prejme naslov: Prvak Jugoslavije za leto 1924 ter častno darilo. Naslednja dva tekmovalca prejmeta kolajni. Tekmuje se brez ozira na število udeležencev. Prijavnina velja obenem kot odstopnina.

Istočasno se vrši na daljavo 10 km damska smuška tekma za prvenstvo Jugoslavije. Zmagovalka prejme naslov: Prvakinja Jugoslavije za leto 1924 in tudi častno darilo. Ostala določila veljajo kot zgoraj. Pojasnila daje

Jugoslovanski zimskosportni savez Ljubljana.

Umetno drsanje v Chamonixu. V torek so se zaključile damske tekme v umetnem drsanju. Klasifikacija je nastopila: 1. Erna Plank-Szabo (Avstrija), 2. Langhran (Amerika), 3. Muckely (Anglija), 4. Blanchard (Amerika), 5. Joh (Francija), 6. Smith (Kanada). — Do 20. t. m. zvečer je bila klasifikacija po narodnih sledeča: 1. Finska 67 in pol točka, 2. Norveška 49 in pol, 3. Amerika 19, 4. Avstrija 10, 5. Švica 10, 5. Francija 1, 7. Anglija 4, 8. Češkoslovaška 3, 9. Kanada 1, 10. Švedska 1.

Službena objava LNP. — Glavni skupščina LNP se vrši na praznik 2. februarja ob 14. uri v srednji sobi hotela Štrukelj (vokal Kolodvorske in Dalmatinske ulice). — Tajnik.

Polovična vožnja za udeležence tekem v Bohinju je dovolila direkcija železnice. Udeleženci dobijo legitimacije, odnosno potrdilo na podlagi katerega si morejo vrniti z voznim listkom, s katerim so potovali v Bohinje. Vsakdo kupi tedaj polno karto za Bohinje, ki velja v zvezi s potrdilom za obratno vožnjo. Ugodnost velja iz postaj Ljubljana, Kranj, Jesenice, Planica in sicer za dobo od 1. do 4. II. t. l. V soboto so sankalne tekme, ki se dve leti vsled neugodnega snega niso moge vršiti, v nedeljo pa smuška skakalna, ki obeta biti nad vse zanimiva, ter tudi tudi gledalcem nepopoln krasen užitek. Tekme bodo vse zanimive tudi s sportnega stališča, ter je nemogoče sklepati, kdo si bo osvojil državno prvenstvo.

K drsalnim tekam SK. Ilirije dne 2. in 3. februarja je došlo do večeraj prijav za seniorsko tekmo za prehodno darilo dr. Fuchsa, 3 prijave za damsko tekmo za prehodno darilo SK. Ilirije ter 8 prijav za juniorsko kategorijo.

Splitški Halduk odide za Veliko noč na daljšo turnejo po Italiji in Švici. Nameravane so tekme v Turinu, Milanu, Bernu, Curihi in Zenevi.

Meier Pavel, potnik, Hamburg; Makul Julij, trgovec, Gorica; Petermel Franc, trg. potnik, Ziri; Petek Ivan, mizar, Ribnica; Panzer David, trgovec, Zagreb; Roša Milan, trgovec, Šibenik; Stupar F., šivilja, Kamnik; Štrukelj Josip, ključavničar, Solkan; Utitz Pavel, prokurist, Dunaj; Vidic Anton, tovarnar, Jesenice; Winzig Avgust, uradnik, Mojstrani; Vučetič Enver, trg. potnik, Zagreb; Zilkovič Danilo, trgovec, Split.

JUŽNI KOLODVOR: Danič Stefan, trgovec, Sv. Ivan, Hrv.; Blibe Ivan, posestnik, Smuka, Kočevje; Hoge Filip, posestnik, Smuka, Kočevje; Maček Pepa, zasebnik, Hrastnik; Poljanšek Ivan, trgovec, Ziri; Rus Franc, lesotrožec, Loški potok; Viale Artur, vrtnar, Trst; Zemunik Dujo, trgovec, Jesenice; Fr. Zemljčič, posestnik, Sv. Tomaž.

LLOYD: Karasek Josip, monter, Zagreb; Klančnik Marija, učiteljica, Bra-slovce; Prohaska Josip, trgovec, Maribor; Siana Ivan, posestnik, Ljutomer.

SOČA: Bavdaš Stefan, mizar, St. Vid; Kruljevič Mihael, trgovec, Maribor; Stari Ivan, stolar, Zagreb; Vidmayer Danimil, zasebnik, Cerknica.

TRATNIK: Tajč Ivan, čevljarski mojster, Kamnik.

ŠTRUKELJ: Dular Vinko, lesni industrijalec, Straža; Florian Adalbert, vojak, Zagreb; Falešnik Rudolf, posestnik, Straža; Grobotek Viktor, trgovec, Sv. Janec; Ivantič Pepa, učiteljica, Trebelno; Jedrežič Sebastijan, trg. zastopnik, Maribor; Kulovec Ivan, lesotrožec, Valta-vas; Lapajne Cvetko, inženjer, Idrija; Majerle Marko, gostilničar, Stari trg; Pušman Drago, uradnik, Smartno pri Litiji; Pehani Ignac, ravnatelj, Salzburg; Strežek Franc, posestnik, Šmarje; Tršič Alojz, trgovec, Sv. Križ; Uršič Zora, učiteljica, Trebelno.

Poleg tega je prenočilo 30 tujcev v sledečih gostilnah: De Schlava 11, Stari tlikar 10, Amerikanec in Lozar po 3, Kajfež 2 in Ravnik 1.

Tajnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra» odgovorni urednik P. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Shakespeare: Beneški trgovec

(Študijski premijeri v ljubljani drami.)

Menda izmed vseh Shakespearovih del najbolj kratka igrana pravljica veseloigra. Tako hočemo, celo ljudska drama. Zakaj glavno dejanje, ki se razvija med trgovcem Antonijem in židom Shylockom groze, se obrne v odličnem hipu v tako ter se vsi resni konflikti razpletajo brez žrtve na veselje, zadovoljivo stran.

Lahkovičnost, ljubimkanje, veseljejenjenje beneških plemičev, ki zapravljajo očetovski imetek po maskaradah in pivnicah, razkošjem v obleki in opremi svojih plemičev, ki zavajajo in odvajajo dekleta ter se v pustolovski potovanjih rešujejo iz bankrota, je vedro ozadje, pred katerim se odigrava divja borba s Shylockom in življenje Antonijevo. Toda obraz, predačen in tužen, se mahoma razjasni v svetlem sinuhu: ljubezen zmaga! Zensko, vredno prebrskane, triumfirajo nad moškim, in divotna Porcija je celo učenjaka vseh pravnikov s beneškim dožem pred. Čudovite ženske rešijo klavne močje iz vseh zadržev, ko so se naglase s jimi kakor s lutkami. In smejemo se!

Okoli leta 1595. je nastala ta zabavna, dejanska vloga in prizorov bogata, iz šilnih sporednih intrig v smotreno celoto komedijstrsko komponirana igr. Prav za prav je le genialna dramatizacija neke vesti Giov. Fiorentina iz XIV. veka, ki

je je zajel iz latinske novele iz XII. veka. Tudi stranski, graciozni pikantni motivi so zajeti iz tujih znanih virov ter je celo tip žida sprejet iz starejših angleških komedij.

Pesnik je torej stare snovi obdelal po svoje, dvignil vse dejanje na višjo etično podlago, ustvaril vrsto novih ostro orisanih značajev ter dal vsemu delu prekrasno izvirno obliko in dušo.

O. Krause pravi: «Ne gre za to, kdo je imel idejo prej nego kaj je iz nje naredil.» Tega najmodernejšega našela se je držal Shakespeare že v 16. veku ter je osredotočil napor svojega genija le na oblikovanje snovi, značajev, dejanja in jezika. Viri so mu bili material, ki je na razpolago vsakomur. Šlo mu je za «kako»; «kaj» pa si je vzel, kjer koli ga je našel.

Pravilne tri motive: najprej izbiranje med skrinjicami po snubitih, potem pravno zadevo s Shylockom, ki je posodil Antoniju tri tisoč zlatov za tri mesece (ne minute dalje) na notarsko zadolžnico pod čisto resnim pogojem, da mu po preteku tega roka da «funt mesa kraj arca», in končno zapletljiva s Porcijino in Nerislinim pristanom. Te tri motive je obdelal pesnik čisto realistično ter jih ločeno zvezal.

Neverjetnosti pa ni mogel vzeti nobenemu teh motivov. Kajti kje bi se našel

oče, ki bi prepuščal usodo hčerke edinke in vsega svojega imetka igri slučajja? Kje v kulturnem svetu so bile kdajkoli možne take nemoralne zadolžnice? Kako da ne najde Antonio, kraljevi trgovec in najodličnejši poselnik brodov, prav nikjer kredita in ga ne reši iz zadrege na vsem svetu nihče? — In v vsi Benečiji ni bilo jurista, ki bi bil poznan zakone? — A končno, da bi dva zakonika moža ter vrsta njunih prijateljev ne spoznala obrazov, teles, govoric in kretanj dveh žen? — Pravilne zahteve so za najhujšo možko neinteligenco vendarle prevelike! Tako omejenih mož ni izven pravilne nikdar nikjer. Toda na odrju je to kar. To pa je vse.

Glavni osebi, Antonio in Shylock, sta resni in ne spada v veselolgo.

Antonio je lahkomiseln kavalir, menda starijak samec, že blaziran in poln splina; od prenasajenja vseh senzacij se dolgočas, trpi na melanholiji in je nekak stoik v sreči in nesreči. Smisla ima le še za dvojce: za prijateljstvo in za poštenje. S tem pade v smrtno nevarnost. Trgovec, ki posoja brez jamstva na točno določen rok lehkotično, a se sam zadolžuje krvo-lomno sovražniku, je bil pod tudi v Shylockovi dobi le praviljen.

Končno pa se izkaže tudi Antonijevo kavalirsko kot pravilno: sprejema namreč mirno polovico židovske imetka, ga prisili, da zapíše drugo polovico ubegli hčeri in končno celo zahteva in doseže,

da se ortodoksim žid pokristjani! — Za naše moralno čustvo in razumevanje resničnega kavalirstva gorostase zahteva. Ampak lepo je in mi smo zelo zadovoljni.

Shylock je bančnik, ki mu je denar in dobiček cilj in smisel življenja. Posoja denar na visoke obresti strogo po domjenjenih zadolžnicah. Kdor točno ne vrača, njega zarubi in uniči. Nikomur pa se ne vsiljuje, samo zahteva, da se izvršuje zakon do zadnje pike natančno. Ker ga Antonio zaničuje in mu prekrizuje kupčija, ga Shylock sovraži in ga hoče ubiti. Antonio je neverjetna lahkomiselnost in vseh beneških juristov bajna nesposobnost pomorejo Shylocku skoraj do zmage. Le Porcija, občeena kot možki sodnik, prepreči katastrofo. Toda židu se zgodi krivica: vse izgubi in še krsiti se mora pustiti. Tu se smejemo samo srame-ljivo, zakaj žutimo, da niso kristjani nič boljji od žida. Židu zamerjamo le še, da ni poslušal večno krasnega govora Porcije o milosti: «milost več je nego žezla moč, je prilastek samega Boga, in zemska oblast se najbolj bliža božji, če milost blaji pravdo».

Bassanio, filz kavalir in omikanec, velik razalnik, se je zaljubil v lepo in pamotno Porcijo, ker je zelo bogata. Z njo se reši bankrota, ker slučajno izvli pravo skrinjico. Lahkomiseln je do trenutka, ko je Antonio malone že izgubljen. Nato se bori zanj; lahkomiselno podari ženin

prstan, izgubi skoraj muva vse, a kakor Antonija reši tudi njega žena.

Graziano je prestel, prerobit in prebeseden kavalir, šalivec, ki kreše duhovito v morju trivijaliteta. Zaljubljen se v Neriso ter se končno veste kot lakaj do prijatelja Bassana.

Lorenzo je takisto dušen plemič, ki dovoljuje, da Jessica ožeta Shylocka temojito okrade ter zbeži z njo, ki ni v nasprotju s njim prav nič — muzikalna.

Vse tri ženske, na delu jim klasična Porcija, so duhoviti tvorci galantne pesniške domišljije: Porcija učena, krasna, blaga in navihana, Nerissa njen odmev, Jessica pa strasna, brezobzirna židovka zelo dvomljivega očeta.

Skratka zelo postra in zato zelo zabavna igr. Če hočete, tudi zelo poučna. — Prof. Kelemina je našel vrsto vodilnih misli v delu: «Kdor drugemu jamo koplje» itd. ali «Najvišje pravo najhujša krivica» ali «Nasprotje bistva in videza» ali «Vsa posest je minljiva» ali «Nikakor ni srednja sreča živeti v srednjem stanju» itd. Morda pa je tema tale: Najmodrejši možki je tepček prišlo ženske prebrisanosti?

Toda kaj bi stikali s problemi, verjetnostjo, moralnostjo, etiko ob lepoti? Učitelj ne vprašuje ne po božjih, ne po cerkvenih, ne po državnih zakonih. Uživaš — sanjaš — si božanski, začaran po poeziji pesnika vseh pesnikov.

Vanka
beseda
60 par

Mali oglasi

Za
„Dopisovanje“
in „Življenje“
vanka beseda
1 Din

Vanka beseda 60 par. Za „Dopisovanje“ in „Življenje“ se računa vanka beseda 1 Din. — Priročujo se le mali oglasi, ki so plačani vnaprej. Plače se lahko tudi v zameno. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Potnik
Francosčino
poučuje najbolje tudi
— Ročljiva cesta 9/1.
2552

Službe
(dobe)
Trgovski potnik
brezno, od 30–50 let star,
svetovna moč, se išče za
zaufaktornu veletrgovino v
Ljubljani. Ponudbe s referen-
ci in zahtevki je poslati
od sifro „Trgovski potnik“
na upravo „Jutra“. 2504

Gospodinja
vdomu s manjšo družino,
sprejme takoj. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod sifro
gospodinja št. 2001. 2467

Trgovski sodrnik
v prodaji in detaliziranju
sila, se sprejme takoj. Pla-
če ponudbe na upravnitvo
„Jutra“ pod „Kerna rane-
je“ mod“. 2174

Delovodja
polnoma vešč mostnih, de-
malnih in balancnih tebi-
e išče za veliko tovarno v
Rogozarju. Dopis pod sifro
„Delovodja“ na upravnitvo
„Jutra“. 2542

Vajenea
se pokovsko obrt, se sprejme
takoj pod ugodnimi pogoji.
— Pove uprava „Jutra“. 2560

Obratovodja
v 1886 za malo električno
muralo s enakomernim to-
kom. — Ponudbe na: Dusan
Kogger, Celja. 2530

Veletvrdka
Ljubljani, išče vpočepnega
dejalnega uradnika za re-
kamercialni in tarfni oddel-
Ponudbe pod „Uradnik“ na
upravo „Jutra“. 2535

Služkinja za vse
ima kuhinjo in opravljati
prva hišna opravila, dobi ta-
ko dobro mesto. Naslov se
pove v upravi „Jutra“, Pre-
šernova ulica 54. 2505

Prodajna
Plesne obleke
od Din 400 do Din 1200 v
vseh barvah. Po natančnem
naročilu glede velikosti, bar-
ve in materiala pošljite tudi
po povzetju. P. Magdici
Ljubljana (nasproti glavni
pošti). 2226

Papirnaté čepice
za predpnete veslice, pri-
poroča M. Tidar. 77

Trapistovski sir I a
po 30 Din franco postaja ali
pošta Slovenija. — Bor. Šbil,
Kočevje. 879

Potrebščine
za maskiranje
šminke, puder nosni kje,
vanilino, maslate ter prvo-
vrstni krep za brado pripo-
roča Parfumerija „Stimoli“.
Ljubljana, Pod Trnovo št. 1.
2551

Stavbni risar
je absolvent stavbov rek.
v 1910 in 1912 let praks.
v arhitekturi, želi primerne
službe v pisarni ali na stav-
bi. Ponudbe na upravnitvo
„Jutra“ pod „Stavbni risar“.
2250

Gospodinja
vdomu s manjšo družino,
sprejme takoj. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod sifro
gospodinja št. 2001. 2467

Filatelisti
začetnik Ugodna prilika
Zbirko nad 1000 različnih
znamk vseh držav, prodam.
Dopis pod „Cena 100 Din“
na upravo „Jutra“. 1933

Pisarniška moč
vešč vseh pisarniških del,
slov, in nemške korespon-
denca, knjigovodstva, spretn
stenoograf in strojepisec. Vešč
tudi arhivirane jezika,
išče službo. — Ponudbe na
upr. „Jutra“ pod „Zanesljiv
K. F.“. 2526

Kot praktikantinja
želi vstopiti v trg. ali in-
dustrijsko podjetje gospodinj-
s hitno prakso v odvetniški
pisarni. Cenjene ponudbe pod
„Zanesljiva moč“ na upravo
„Jutra“. 2596

Kot učence
bi rad vstopil v kako trgov-
no, najraje v železnico,
zdravstveni ali kemijski del,
znanstveni ozemlja. Kdor bi
bil pripravljen sprejeti delka
prosim, da javi svoj naslov
Pokrajinskemu odboru Jugo-
slovenske Matice v Ljubljani,
Pred škofovo 21/1. 2578

Pohišivo.
Vankovratne spalne oprave
nudi po zelo ugodnih cenah
Nastja Andorin, mizarstvo in
saloga pohišja, Ljubljana,
Vidovdanska cesta 6. 2461

Tovarna rinčie
in ključke za čevlje, za
opremljena, se radi neop-
razumljenja družabništva po
ugodni ceni prodajo, ali se
sprejme družabnik. Dnevni
dobiček tovarne 3000 kron.
Več se polize na lico mesta
vsek dan od 9–2 ure v
Striščah pri Kranju. 2454

Pekarijo
vzajem v najem ali zakup,
plačam tudi uspešno posre-
dovanje. Ponudbe na Alojzija
Abtlig, Sv. Peter, Sav. dolina
2402

«Tribuna»
F. B. L. Tovarna dvokoles in
otroških vozovih v Ljubljani,
Kavčarjeva cesta št. 2.
Nastja Andorin, mizarstvo in
saloga pohišja, Ljubljana,
Vidovdanska cesta 6. 2461

Veletvrdka
Ljubljani, išče vpočepnega
dejalnega uradnika za re-
kamercialni in tarfni oddel-
Ponudbe pod „Uradnik“ na
upravo „Jutra“. 2535

Služkinja za vse
ima kuhinjo in opravljati
prva hišna opravila, dobi ta-
ko dobro mesto. Naslov se
pove v upravi „Jutra“, Pre-
šernova ulica 54. 2505

Prodajna
Plesne obleke
od Din 400 do Din 1200 v
vseh barvah. Po natančnem
naročilu glede velikosti, bar-
ve in materiala pošljite tudi
po povzetju. P. Magdici
Ljubljana (nasproti glavni
pošti). 2226

Papirnaté čepice
za predpnete veslice, pri-
poroča M. Tidar. 77

Trapistovski sir I a
po 30 Din franco postaja ali
pošta Slovenija. — Bor. Šbil,
Kočevje. 879

Potrebščine
za maskiranje
šminke, puder nosni kje,
vanilino, maslate ter prvo-
vrstni krep za brado pripo-
roča Parfumerija „Stimoli“.
Ljubljana, Pod Trnovo št. 1.
2551

Stavbni risar
je absolvent stavbov rek.
v 1910 in 1912 let praks.
v arhitekturi, želi primerne
službe v pisarni ali na stav-
bi. Ponudbe na upravnitvo
„Jutra“ pod „Stavbni risar“.
2250

Gospodinja
vdomu s manjšo družino,
sprejme takoj. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod sifro
gospodinja št. 2001. 2467

Filatelisti
začetnik Ugodna prilika
Zbirko nad 1000 različnih
znamk vseh držav, prodam.
Dopis pod „Cena 100 Din“
na upravo „Jutra“. 1933

Pod lastno ceno
razprodajam dokler traja sa-
loga: damske šalne obleke,
plašče in kostime. Fran Lu-
kič, Pred škofovo št. 19.
1752

2 hrastovi pisalni mizi
popolnoma novi, prodam. —
Ogledajo se lahko vsaki dan.
Naslov v upravi „Jutra“ pod
„Pisalna miza“. 2508

Pisarniška oprava
obstojača iz dveh velikih in
dveh manjših pisalnih miz,
kakor tudi velik stolci, pult,
se prodajo. Istotom se prodajo
leicna pec. — Naslov pove
uprava „Jutra“. 2521

Črna jedilnica,
pisalna miza, foteji, skupaj
13 kosov iz orohovega lesa
s brušenim steklom, se po-
cenj prodajo. — Ponudbe pod
„Orhova jedilnica“ na upr.
„Jutra“. 2516

Vsi stroji
velike ključavničarske tovar-
ne, se prodajo. Dalje ključ-
avničarsko, kovarsko, mizar-
sko in sodarsko orodje in pi-
sarniško pohišje s Wertheim-
ovo blaginjo. — Dopis pod
sifro „Samo proti golovinam“
na upravo „Jutra“. 2533

Sveže morske ribe
na trgu po izredno ugodnih
cenah. Od petka, dne 8.
februarja nadalje prodaja tr-
govka Ivana Florjancić na
Vodnikovem trgu morske ribe
vseh vrst. Cene: branci, je-
gulje in druge najboljše vrste
60 Din kg, ribe druge vrste
50 Din kg, masle ribe, kot
sardele itd. po 30 Din kg. —
Raki proti naročilu. Da vanka
stranka sigurno dobi ribe,
se prosi za naročilo do torka
vsakega tedna. Trgovci dobe
proti naročilu vasko mno-
štvo. 2358

Lepo posestvo
se prodajo v št. Vidu ob gl.
cesti, blizu cerkve in kolo-
dvoru, primerno za vasko
obrt ali trgovino. Obstojača
3 sob. kuhinja, shrambe, 2
kleti, hleva, vrt itd. Ogleda
se lahko vsak dan popoldan
v št. Vidu št. 2 nad Ljub-
ljano. 2556

Pozor!
V najem se oddajo šmarješke
toplice pri Novem mestu, v
se iste tudi prodajo. Infor-
macije pri lastniku v Ljub-
ljani 7, „Delavcu“. 2423

«Agraria»
Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57, prodaja: Moko 1 a
banakso, lepa namizna ja-
bolkica od 50 kg naprej po
najnižjih dnevnih cenah. —
Istotom se kupuje fišoi po
najnižjih dnevnih cenah. 2333

Več vagonov krompirja
in čebule, zdravo blago,
kupim. Ponudbe s ceno pod
„Krompir“ na upr. „Jutra“. 2597

Na hrano in stanovanje
sprejemam takoj 2 gospodinj-
tudi gospodinj, ki daruje prosti
čas v nadzorstvo obrti, za
trud: stanovanje. — Naslov
pove uprava „Jutra“. 2495

Zamenjam stanovanje
obstojača iz 3 sob in priliki-
v 1. nadst. na Gospodarski
cesti s razgledom na ceno,
za stanovanje 4 sob s prili-
klinami, toda le v sredini
mesta. Ponudbe pod „Sredina
mesta“ na upravo „Jutra“. 2416

Na stanovanje s hrano
oddam onemu, ki posedati ali
posreduje posojilo od 30.000
do 50.000 Din na posveto. —
Naslov pove uprava „Jutra“. 2550

Nova hiša
moderno sidana, tri sobe, ku-
hinja, shramba, klet, hlev,
vrt, lep sadonik, ali vrt,
travniki, se radi selitve takoj
prodajo. — Cena 520.000 kron.
Schneider, Devina, 2480

Sobice
z uporabo kuhinje ali brez,
išče boljša samostojna dama.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Sobice 50“. 2549

Posestvo naprodaj
v lepem kraju na Dolenjskem
— Posveto obstojača iz nji-
travnikov in gozdov ter ob-
soga 35 do 40 mernikov po-
sestva, redi se do 10 glav si-
vine ter 6 do 8 prečitev. —
Cena 1.200.000 kron. — Vd
se izve pri Leopoldu Barletu
na Gor. Podborštu, p. Velika
Loka. 2482

Rodovito posveto
lepa lega ob glavni cesti pri
Mariboru, vinograd, velika sa-
donik, travniki, nji-
3 hiše s gospodarskim poslop-
jem, se prodajo za 450.000 Din
— Ponudbe pod „Dobriča-
nosno posveto“ na podru-
žnico „Jutra“ v Mariboru. 2237

Kupim vilo
v Ljubljani ali okolici. Pla-
čam takoj. Eventualno vzam-
em tudi stanovanje v na-
jem. Ponudbe na Zadrutno
banko v Ljubljani, Aleksan-
drova cesta 5, pod „Vila“. 2535

Majhno posveto
se prodajo po najnižji ceni. —
Novosidana hiša s 4 sobami
in kuhinjo, veranda in druge
prilike in pol joha vrta s
mestu, 5 minut od šeleznice
postaje. Reeni kupec naj si
izvoli takoj seboj pogledati.
Naslov: J. Paget, posestnik,
Slov. Dialecta. 2544

Lepo posveto
se prodajo v št. Vidu ob gl.
cesti, blizu cerkve in kolo-
dvoru, primerno za vasko
obrt ali trgovino. Obstojača
3 sob. kuhinja, shrambe, 2
kleti, hleva, vrt itd. Ogleda
se lahko vsak dan popoldan
v št. Vidu št. 2 nad Ljub-
ljano. 2556

Pozor!
V najem se oddajo šmarješke
toplice pri Novem mestu, v
se iste tudi prodajo. Infor-
macije pri lastniku v Ljub-
ljani 7, „Delavcu“. 2423

«Agraria»
Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57, prodaja: Moko 1 a
banakso, lepa namizna ja-
bolkica od 50 kg naprej po
najnižjih dnevnih cenah. —
Istotom se kupuje fišoi po
najnižjih dnevnih cenah. 2333

Več vagonov krompirja
in čebule, zdravo blago,
kupim. Ponudbe s ceno pod
„Krompir“ na upr. „Jutra“. 2597

Na hrano in stanovanje
sprejemam takoj 2 gospodinj-
tudi gospodinj, ki daruje prosti
čas v nadzorstvo obrti, za
trud: stanovanje. — Naslov
pove uprava „Jutra“. 2495

Zamenjam stanovanje
obstojača iz 3 sob in priliki-
v 1. nadst. na Gospodarski
cesti s razgledom na ceno,
za stanovanje 4 sob s prili-
klinami, toda le v sredini
mesta. Ponudbe pod „Sredina
mesta“ na upravo „Jutra“. 2416

Na stanovanje s hrano
oddam onemu, ki posedati ali
posreduje posojilo od 30.000
do 50.000 Din na posveto. —
Naslov pove uprava „Jutra“. 2550

Nova hiša
moderno sidana, tri sobe, ku-
hinja, shramba, klet, hlev,
vrt, lep sadonik, ali vrt,
travniki, se radi selitve takoj
prodajo. — Cena 520.000 kron.
Schneider, Devina, 2480

Sobice
z uporabo kuhinje ali brez,
išče boljša samostojna dama.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Sobice 50“. 2549

Kot sostanovalki
se sprejmeta dve gospodinj-
tudi v svo ohrbo. —
Vprša se: Lepodrova ulica
št. 222, priti. vrata 2. Sv.
Šiška. 2534

Sobo
v svo ohrbo. išče gospodinj-
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Soparirana“. 2591

Mesečno sobo
išče zakonik par brez otrok
v sredini mesta, s električno
razsvetljavo in posebnim vho-
dom do 1. najkneje do 15.
februarja. — Najemna po-
stanska stvar. Ponudbe pod
„Nujno“ na upravo „Jutra“. 2584

Stanovanje
ali dva opremljeni sobi, išče
zakonski par brez otrok sa
takoj ali posneje, proti na-
grad. — Cenjene ponudbe na
upravo „Jutra“ pod sifro
„Nagrada“. 2585

Za šolarja
iščem stanovanje s hrano pri
rodilih, ki bi lahko posvetila
delu kar največjo skrb za
učenje in vzgojo. Plačam do-
bro. Ponudbe pod „Štiroga
vzgoja“ na upravo „Jutra“. 2606

Sobico
zračno in svetlo, oddam
brezplačno pošten in ena-
činski ali šivilji. Za 2 in pol
uri dela dnevno. Gledalica
ulica 7/111. 2579

Stanovanje
pri mali družini dobi gospo-
dinja, ki bi posedala za 1
mesece 1500 dinarjev. Prvi
mesece nastoji in sajtrk. —
Ugodna je posebna za šivilje-
savnice. Naslov pove uprava
„Jutra“. 2566

Na stanovanje
se sprejme takoj gospod. —
Naslov pove uprava „Jutra“. 2572

Lokal
Trgovski lokal
na prometni cesti v Ljubljani,
se išče za takoj ali posne-
je. Ponudbe na upr. „Jutra“
pod sifro „Dobra točka“. 2339

Trgovina s papirjem
galanterijo in drobnino s eno
izslavnico skozi 8 let v naj-
boljsem prometu in na pro-
metnem mestu, se zavoljo
družinskih razmer celotna
za ceneno prodajo. Potrebni ka-
pital 10.000 Din. Pojanila
daje Franjo Pichler, Maribor,
Meljska cesta 11. 2540

Gostilna in mesarija
z vsem inventarjem v zelo
prometnem kraju, se odda
takoj v najem. Pismene po-
nudbe najkneje do 12. febr.
s priloženo znamko na upra-
vo „Jutra“ pod „Ugodna
prilika“. 2517

Ugodna prilika!
Dobro ideja trgovina, se
prodajo. V hiši je zganjetost
in stanovanje takoj na razpolo-
so. Ponudbe pod „Trgovina“
na upravo „Jutra“. 2534

Trgovina
s mehanizmi in trafiki,
z vso opremo, za šitalstvo
pri Grouplju, se odda za 5
let v najem. Martin Berlan
žalna št. 32, pošta Vijača
gora. 2576

25.000 Din posojila
se išče za dobo vsaj 6 mese-
cev proti primernim obrest-
mi. — Ponudbe pod „Pošteno
vračilo“ na upravo „Jutra“. 2534

Delnice Jadran. banke
bi kupili. Obvezne ponudbe
s navedbo komadov in cene na
upravo „Jutra“ pod „Delnice
Jadranske“. 2598

Kot družabnik
bi rad priložiti b kakemu
dobričnoscemu podjetju. —
Ponudbe pod „Pol milijona
Din“ na upravo „Jutra“. 2525

Vreče
člate in cele, kupuje tovarna
lesnih šabljav v Tacnu pod
šmaro goro. 2601

5000 Din posojila
išče obrtnik za dobo 3 mese-
cev proti 40 odst. obrestim,
večkratno kritje. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod „Kritje“
pod „Soparirana“. 2591

Kot družabnik
s vešč tisoč kronami pristoi-
piti k podjetju, pri katerem
bi lahko v svrhu prepricanja
2 meseca popre sedeloval. —
Ponudbe pod sifro „Dobra
obstojača“ na podr. „Jutra“
v Marib

Lucifer

fantastičen roman o čestih delih

107

Na tem podstavku je 16. maja Sainclair mimogrede opazil peklenški stroj. Zakaj ga ni takrat razrušil, namestu da se je dal presenetiti in prestrašiti od okostnjaku!

Stroja ni več tu, ni okostnjaka, ni električnih žic: podstavek je prazen, stene gole, preproga okrvavljena ... Upajmo, da nam bo Franc vedel kaj povedati ...

Tresoč se od nepotrpežljivosti, ki jo vso silo svoje volje jedva brzdal, se vrne k Francu.

«Prenešati ga moramo na posteljo!»

Naslonjen na Wolfova prsa, zre Franc vročinskih oči, tresoč se po vsem telesu, v Sainclaira.

«Ne, ne!» jekne s slabim glasom. «To je strašno! On je vsemogoči! Če misli le četrtinko sekunde name in če se nahaja na Tečaju, me ubije s samo mislijo! ... In če misli na vas, vas ubije z matim naporom svoje volje ... A morda imate vi kako orožje ... Jaz, jaz ga nimam! ... A treba je, da vam povem ... In vi boste masčevali mojega očeta in brata ... prodvsem pa Mino ... nedolžno, drago mojo sestrico! ...»

Franc zaihti, solze se mu ulijejo in blaznost mu zasije iz oči.

«Franc! Franc! Bodi miren! Jaz hočem, da se pomiriš!» govori Sainclair z ukazovalnim glasom, iz katerega odmeva globoko ganotje.

Nato poklekne predenj, mu pogleda globoko v oči in na lahno gladi roko ... In ko se mladi mož nekoliko pomiri, mu pravi:

«Sedaj pa govorite, Franc! Povejte mi vse, kar veste, od začetka pa do konca! ...»

Nesrečnej počne govoriti, strašen in v srce segajoč je pogled nanj, a še strašnej ga je poslušati:

«23. maja, zvečer ... Kdaj je to bilo?»

«Pred štirimi dnevi. Danes smo v noči od 27. na 28. maja ...»

«Štiri dni že, pa še vedno živim! ...»

«Franc, pripoveduj!»

«Da, takoj! ... 23. maja zvečer je naša mati, ki je bila že nekaj dni bolna, nenadoma zagledala vizijo ... Videla je Mino, mojo sestro Mino ...»

«Aha, že vem!» ga prekinje Sainclair. «Tvojo sestro Mino, ki jo je gospod baron poslal kot strežnico neki dami, ki jo je imel zaprti na gradu ...»

«Neki dami? ... Mogoče ... A ne gre za to ... Ne! Poslušajte! Mati je videla Mino, polnoročno in vso razmesarjeno od blata in krute ... Začula je njeno vpitje in obupne krike na pomoč ... Videla je, kako plaka in se zvija od bolečin po preprogi. In čudno, čudno! Mina ni klicala mene, niti njene brata, ne očeta in matere, v njenih obupnih klicih je čula ime: «Raymond! Raymond!»

«O!» krične Nyctalope. Kakor blisk se mu je zasvetila tragična resnica, in telo se mu streslo od groze.

«Mati je zaječala: «Mino mučijo. In njen mučitelj je kakor kak Kinezi. A gospod baron, o grozi! Moj bog, usmili se nas! Gospod baron ukazuje Kinezu, naj še močnejše udari, on sam pa stoji pred nekim strojem ... strojem, ki se sveti in blišči ... In na tem stroju je sedem mrtvaških glav! ... Mina, o Mina, hčerka moja!» Mati je zavnila in zaječala ...»

Jaz, moj oče in moj brat, vsi smo bili kakor blazni od groze, strahu in bolesti ...

A potem je mati nenadoma dejala: «Končano je. Mina je omedlela in Kinezi jo je odnesel ... O koliko trpim, grozno trpim ... umiram ...»

Par minut za tem je mati umrla.

A predno je izdihnila, jo je oče vprašal in ona mu je še pri zavesti odgovorila:

«Prisegam pri bogu, da nisem sanjala: bila sem budna in pri popolni zavesti; vizija, o kateri sem vam govorila, je bila resnična; že zdaj vidim Mino, kako trpi in kliče: «Raymond!» Zakaj kliče Raymond?»

Potem je ihtela izdihnila ...

«Da! To je vse ... vse! ...»

«Franc, Franc! Prijatelj moj!» ga pokliče Nyctalope z mehkim glasom.

«Pripovedujte dalje! Dalje!»

«O, vse hočem povedati ... A tako slab sem!»

«Corsat, rumi!»

Globok požirek, in Franc nadaljuje z mirnejšim glasom:

«Vso noč smo oče, Berthold in jaz premišljevali ob materini smrtni postelji ... Vzel je dan ... Se vedno smo se obojevali. Končno pa smo se odločili in sklenili, da tvegamo vsi trije muke in smrt, ki doleti vsakega, ki se zameri milostljivemu gospodu baronu; sklenili smo, da pojedemo na grad in zahtevamo od gospoda barona, da nam pokaže Mino ... Oče je dejal: «Vzemimo puške s seboj!» A jaz sem mu ugovarjal: «Če pa nam gospod zmede naše misli, kaj pa potem? ...» Berthold pa je rekel: «Tega bog ne bo pustil. Mati je videla in ona je naša teta umrla. Naša stvar je pravična! ...»

A glej! Štirindvajsetega zvečer ... Je-li bilo štirindvajsetega? ... Dal Druzi dan po materini smrti, eno uro predno smo jo pokopali ... nam je prišel neslišen ukaz, in vedeli smo, da moramo izvršiti ukaz št. 5 ...»

«Ukaz št. 5!» zajecelja Corsat, ki spričo te strašne istorije že skoraj ne ve, kje se ga glava drži.

«Da, Corsat!» potrdi nestrpnost Sainclair.

«O ... oprostite, gospodar! ...»

«Nadaljuj, Franc ... Dejal si: ukaz št. 5.»

«Res je, to je pomenilo: Prenehati hišo pastirju v oskrbo in odhiti z orožjem v grajske konjušnice. Storili smo, kakor nam je bilo ukazano, še prej pa smo pokopali mater, kajti gospodarjev ukaz nam ni toli zmedel

misli, da ne bi mogli izvršiti, kar smo sklenili ...»

Sainclair stisne Francu roko in ga prekinje:

«Torej sugestija vašega gospoda barona ni bila vedno enako močna?»

«O!» krične Franc, «čutilim, da zdaj morem in moram govoriti! ... Ne, ni bila vedno enako močna. Včasih smo lahko svobodno delali, kar smo hoteli, v kolikor nas niso ovirala izredna gospodova povelja, včasih pa smo bili brez vsake lastne volje in niti na misel nam ni prišlo, da bi storili karkoli drugega, česar nam ni ukazal gospod baron, in pozneje ko smo premišljevali o gospodovih ukazih, nas je oblivala ledena groza ... Ukazoval pa nam je iz dalje, ne da bi nas videl, ne da bi govoril z nami ... v naših možganih se je pojavila njegova misel, in morali smo se mu pokoriti ... Ali razumete?»

«Razumem! ... A pustimo to, Franc, in nadaljujte s pripovedovanjem ... Pokopali ste mater in potem ste odhiti v grajske konjušnice ...»

«Da, da! ... Res! ... A ko smo dospeli tja, je bilo tam že vse na nogah: konji so hrskali, možje so se prepirali, bilo je samih zabojev in kovčgov, ženske, odete v potne plašče, so prihajale in odhajale ... Graščak se je selil! ... In tedaj smo vsi trije začutili, da nam je misel zopet svobodna, in bolj kot prele nas je obvladala volja, da viliimo Mino, in naša volja se ni zmenila za strah in grozo, ki nam je prej plala v duši.

«Dečka.» nama je dejal oče, «Mino moramo poiskati. Kako, da je ni tu, med temi ženskami?»

Berthold je menil:

«Prele sem čul, da so že vse ženske odšle s gradu.»

«A Mine ni vmes,» sem mu odgovoril.

Nihče se ni zmenil za nas. Oče je vedel, katere stopnice vedejo iz konjušnice v strašno dvorano, ker je že nekoč bil tam gori, ko ga je dal hauptmann poklicati k sebi. In po teh stop-

nica so prihajali in odhajali možje, prihajali praznih rok, odhajali pa težko obloženi z zaboji in kovčgi.

Odšli smo po teh stopnicah. Pošli smo imeli obešene čez ramena. V trije smo bili odločeni, da poizkusimo vse, da najdemo Mino. Jaz sem bil vedno premetenejši od mojega očeta in brata. V stražni dvorani sem stopil v feldweblu in mu dejal: «Milostljivi gospod baron je ukazal, naj pridemo oboroženi k njemu. Kje je njegov Visokost?» Feldwebel nas je premetel od vrha do tal: «Vi ste Zuehti?» «Da, mi je odgovoril oče. Pokazal nam je, kod moramo iti. Šli smo po hodniku, prišli na druge stopnice, v vestibul in dospeli pred velika črna vrata. Iz njih se je začel ropot, kakor da bi razbijala porcelanasto in stekleno posodo. Vrata so bila le priprta. Berthold sunje vanje in jih odpre na stežaj: vsi trije vstopimo ... Znašli smo se v veliki dvorani, kjer je bilo več peči in obilica porcelanastih in steklenih posod, skodelic in retort ... Gospod baron je stal tam, oblečen kakor meščanski turist, ki so večkrat izleteli v Črni les, v roki je imel malo sekirico ter pobijal z njo po vrsti vse, kar mu je prišlo pod roko: retorte, prstena vrče, skodelice, steklenice! ... Bil je s hrbotom obrnjen proti nam. Očeta je streslo in divje je zakričal: «Mina! Kje je Mina?» O, mi bedaki! Stopili smo s petko v roki korak naprej, pripravljani na strel! ... Baron se je ozrl. Opazil nas je ... Zaničljiv nasmeh mu je spadal obrz in bil je kaor da je blezen ... A blazni smo bili le mi! ... «Hočem videti Mino!» ponovi moj oče. In tedaj sem čul — dobro še pomnim — kako je baron zamrmral: «Da mislim na vse, na vse, brez teledynama! Nemogoče! ... Ti ljudje torej vedo. Kako to? Aha! Mati jim je umrla! In Minin perispriti se je osvobodil, ko se je vanjo vseli Irenin perispriti, in on je govoril bolni materi, koje čuti so se valed bolezn poostriili ...»

«In to ste vi slišali?» krične Sainclair.

KAM, PRIJATELJ?

Da ne zamudim ugodnega nakupa pri nanovo znižanih cenah hitim k
A. Šinković
nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg št. 19

Za veliki obrat v Sloveniji

se iščeta dobro izveščana

483

elektrik in strojni ključavnčar.

Oferti s prepisi izpričeval in zahtevki plačila naj se pošljejo na upravnishvo „Jutra“ pod „Trajna služba“.

Potrebujem

spretnega in sposobnega

tamburirarja

za vesenje na kurbli stroju, i zmore sam igrati in delati po žurnu. — Plača po sposobnosti, mesto zaseda, tiskarne ponudbe pod „Tamburirar“ na ALOMA COMPANY, Ljubljana. 417

Ne zamudite !! ugodne prilike !!

ki se Vam nudi ravno sedaj.

Ženske volnene blago vseh vrst ter listre zsmorete ugodno na cenaje pri trdnki

R. OULAR, Ljubljana, Mikloševa cesta št. 38

!! kjer se prodaja po najnižjim cenam nam na drobno in debelo radi redukcije zaloge !! Ozglejte si!

Županstvo v Ložu

naznanja, da je pokrajinska vlada dovolila zopet

408

2 živinska sejma

in sicer 19. februarja in 5. decembra vsako leto. Na to se opozarjajo trgovci in kupci.

Mlada krojna šola za dame in gospođe

Meseca februarja se bodo vršili dnevni in večerni tečaji za šivilje in krojače. Za dame, ki si o šivilje se priredijo posebno lahki tečaji. — Pouk v šivanju. Vaska dama lahko izdeluje svojo garderobo. — Prirokovanje vseh vrst moških in damskih oblek strankam, ki žele kraj po modelih, tudi po meri. Posebni preizkušeni najelegantnejši kroji za gospođe. Pouk v krojenju obleke za čisto duhovščino. Lastni slovenski zvezki za pouk v prirokovanju. Tudi za nešivilje. Razpošiljam modne žurnale vseh svetovnih akademij. Korespondenčni učni tečaji potom samopouka. 472

Modèles les plus récents de Paris et de Londres - Ljubljana, Židovska 5.

Večjo zalogo

466

volnenih odej (kocev)

zamenjam zaradi solitve

za volno

ali pa po lastni ceni prodam.

Franc Triplat, tovarna sukna, Moste, p. Žirovnica (Gorenjsko).

se prolzva'a v osmih kakovostih!
Od čokolade za kuho do najfinejših jedilnih čokolad!

Odvetnik dr. Franjo Lipold

naznanja, da je s 1. februarjem preselil svojo odvetniško pisarno
v Mariboru, v Cankarjevo ulico 1, I. nadstr.

407

Popolna razprodaja

damskih klobukov, slamnikov, nakita, baržuna, svile, trakov, cvetk, pajčolan in modistovskega blaga po tvojnih cenah.

MINKA HORVAT, modistinja

Ljubljana, Stari trg št. 21.

266

Za Amerikanca lepa priložnost!

Prvič napredaj:

400

Dve hiši s štirimi trgovinami in gostilno s popolnim inventarjem.

Vse dobro vpeljavno. — Cena 16.000 dolarjev. Stanovanje čez dva meseca na razpolago. Polzvedba pri Jožku Severju, Ljubljana, ali pa pri lastniku, Ljubljana VII, št. 2.

Mizarski pomočnik

468

k strojem se sprejme. Ravnotoku se sprejme neizveščan delavec, ki bi imel veselje k strojom. — Andrej Kregar, strojno mizarstvo, t. Vid, p. Vičmarje.

KORESPONDENT

vešč slovenščine, laščine, nemščine, po možnosti tudi lesne stroke

413

se sprejme za takojšen nastop.

Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Les 1924“.

2 Dopiona, Bordonalo

otessni usus Fiume se kupijo od 30 x 30 cm do 60 x 55 cm, dolžina 8-12-13 m. Dobava najkasneje do 15. marca t. l. z osončno ceno za franko vagon državna moja brava uverenja ali pa nakladna postaja R. Kratner, les. trg. in ind. Ljubljana, Cesta na Goranjsko železnico št. 22. 415

Zahtevajte

v kavarnah, javnih lokalih, gostilnah in brivnicah

„JUTRO“

CRIK VENICA

Palace

Hotel Therapija

Grand Hotel Miramare

Casino des étrangers

Hotel Lišanj

SAN MARINO

NOVI

Prodaj, oziroma zamenjam

polnojarmerik

56 cm v premeru, in popolno novo

venecijanko

meter v premeru, za hitrohodni polnojarmerik

od 70 do 90 cm v premeru.

Ponudbe naj se pošljejo na trdnko Lud. Kuharič

parna žaga v Ormožu.

48